

Република Србија
АГЕНЦИЈА ЗА БОРБУ ПРОТИВ КОРУПЦИЈЕ

**ИЗВЕШТАЈ О РАДУ
АГЕНЦИЈЕ ЗА БОРБУ ПРОТИВ КОРУПЦИЈЕ
ЗА 2013. ГОДИНУ**

Београд, 31. март 2014. године

Извештај о раду за 2013. годину, који Агенција подноси Народној скупштини у складу са одредбом члана 26. Закона о Агенцији за борбу против корупције садржи и Извештај о спровођењу Националне стратегије за борбу против корупције у Републици Србији за период од 2013. до 2018. године и Акционог плана за њено спровођење.

САДРЖАЈ

УВОДНА РЕЧ	7
О АГЕНЦИЈИ ЗА БОРБУ ПРОТИВ КОРУПЦИЈЕ	9
Положај и улога	9
Надлежности.....	9
Организациона структура.....	10
Најзначајнији резултати у 2013. години	11
Остваривање јавног интереса и сузбијање корупције.....	11
Грађани у разоткривању корупције	11
Едукације	11
Обезбеђивање механизма за успостављање и унапређење интегритета у институционалном и регулаторном оквиру	11
Препоруке упућене Народној скупштини у вези са унапређењем нормативног оквира у циљу ефикасније борбе против корупције	12
ВРШЕЊЕ НАДЗОРА И УЧЕШЋЕ У КРЕИРАЊУ СТРАТЕШКИХ ЦИЉЕВА АГЕНЦИЈЕ	15
Законодавни оквир	17
Значај.....	17
Кључни резултати	17
Председник и чланови Одбора Агенције.....	17
Конкурси за избор директора и заменика директора Агенције	18
Рад на изради публикација Агенције	18
Учешће у раду координационих радних група	18
Учешће у раду радне групе	19
Разматрање извештаја о предметима Жалбене комисије Агенције.....	19
Разматрање налаза буџетске инспекције	19
I. ОСТВАРИВАЊЕ ЈАВНОГ ИНТЕРЕСА И СУЗБИЈАЊЕ КОРУПЦИЈЕ	21
1. НЕСПОЈИВОСТ ЈАВНИХ ФУНКЦИЈА И СУКОБ ИНТЕРЕСА.....	23
1.1. Законодавни оквир	23
1.2. Значај	23
1.3. Кључни резултати	23
1.3.1. Структура предмета према садржини	24
1.3.2. Структура окончаних предмета	25
1.3.3. Структура окончаних предмета у другом степену	27
1.3.4. Структура одлука директора Агенције против којих је уложена жалба.....	28
1.3.5. Садржина првостепених одлука поводом којих је Одбор по жалбама одлучивао у 2013. години	29
1.3.6. Поступци пред Управним судом против одлука Одбора Агенције.....	29
1.3.7. Карактеристични примери из праксе Агенције.....	30
1.4. Препреке у раду.....	31
1.5. Препоруке.....	32

2. РЕГИСТРИ ФУНКЦИОНЕРА, ИМОВИНЕ И ПОКЛОНА, КОНТРОЛА ИМОВИНЕ ФУНКЦИОНЕРА	33
2.1. Кључни резултати	33
2.2. РЕГИСТАР ФУНКЦИОНЕРА.....	33
2.2.1. Законодавни оквир	33
2.2.2. Значај.....	33
2.2.3. Кључни резултати.....	33
2.3. РЕГИСТАР ИМОВИНЕ.....	34
2.3.1. Законодавни оквир	34
2.3.2. Значај.....	34
2.3.3. Кључни резултати.....	35
2.4. КОНТРОЛА ПРИЈАВЉИВАЊА ИМОВИНЕ	35
2.4.1. Законодавни оквир	35
2.4.2. Значај.....	35
2.4.3. Кључни резултати.....	35
2.5. КАТАЛОГ ПОКЛОНА.....	39
2.5.1. Законодавни оквир	39
2.5.2. Значај.....	39
2.5.3. Кључни резултати.....	39
2.6. ЕВИДЕНЦИЈА О ПРЕНОСУ УПРАВЉАЧКИХ ПРАВА	40
2.6.1. Законодавни оквир	40
2.6.2. Значај.....	40
2.6.3. Кључни резултати.....	40
2.6.4. Препреке у раду	41
2.6.5. Препоруке.....	41
3. КОНТРОЛА ФИНАНСИРАЊА ПОЛИТИЧКИХ СУБЈЕКТА.....	42
3.1. Законодавни оквир.....	42
3.2. Значај	42
3.3. Кључни резултати	42
3.4. Мониторинг изборних кампања	43
3.4.1. Пријем, објава и контрола годишњих финансијских извештаја	44
3.4.2. Пријем, верификација и објава на сајту Агенције извештаја о трошковима изборних кампања.....	44
3.4.3. Контрола извештаја о трошковима изборних кампања и годишњих финансијских извештаја – прикупљање података од државних органа, правних лица и политичких субјеката	44
3.5. Сарадња са политичким субјектима	46
3.6. Препреке у раду.....	46
3.7. Препоруке.....	46
II. ПОДРШКА ГРАЂАНИМА У РАЗОТКРИВАЊУ КОРУПЦИЈЕ	49
1. Представке	51

1.1. Законодавни оквир.....	51
1.2. Значај.....	51
1.3. Кључни резултати.....	51
1.4. Препреке у раду.....	52
1.5. Препоруке.....	52
2. Заштита узбуњивача.....	53
2.1. Законодавни оквир.....	53
2.2. Значај.....	53
2.3. Кључни резултати.....	53
III. ЕДУКАЦИЈЕ.....	55
1. Законодавни оквир.....	57
2. Значај.....	57
3. Кључни резултати.....	57
4. Препоруке.....	58
IV. ОБЕЗБЕЂИВАЊЕ МЕХАНИЗАМА ЗА УСПОСТАВЉАЊЕ И УНАПРЕЂЕЊЕ ИНТЕГРИТЕТА У ИНСТИТУЦИОНАЛНОМ И РЕГУЛАТОРНОМ ОКВИРУ.....	59
1. ПЛАН ИНТЕГРИТЕТА.....	61
1.1. Законодавни оквир.....	61
1.2. Значај.....	61
1.3. Кључни резултати.....	61
1.4. Израда плана интегритета.....	61
1.5. Интегритет органа јавне власти из угла корисника услуга.....	63
1.6. Осврт на стање у релевантној области.....	63
1.7. Препорука.....	65
2. Учешће у изради и надзор над спровођењем Националне стратегије за борбу против корупције и Акционог плана.....	66
2.1. Кључни резултати.....	66
2.2. Нова Национална стратегија за борбу против корупције.....	66
3. Процена ризика корупције у прописима.....	68
3.1. Законодавни оквир.....	68
3.2. Значај.....	68
3.3. Кључни резултати.....	68
3.4. Препоруке.....	70
4. Сарадња са цивилним друштвом.....	71
4.1. Законодавни оквир.....	71
4.2. Значај.....	71
4.3. Кључни резултати.....	71
V. ПРЕДСТАВЉАЊЕ РАДА АГЕНЦИЈЕ У ЈАВНОСТИ.....	75

1. Значај.....	77
2. Кључни резултати.....	77
3. Кампање.....	80
4. Издавачка делатност.....	80
5. Нови медији.....	81
VI. МЕЂУНАРОДНА САРАДЊА.....	83
1. Законодавни оквир.....	85
2. Значај.....	85
3. Кључни резултати.....	85
4. Европске интеграције.....	85
5. Међуинституционална сарадња на националном нивоу.....	85
6. Међуинституционална сарадња на међународном нивоу.....	86
7. Учешће у раду међународних институција за борбу против корупције.....	86
8. Пројекти и сарадња са донаторима.....	86
9. Препреке у раду.....	87
10. Препоруке.....	87
VII. ЈАЧАЊЕ КАПАЦИТЕТА АГЕНЦИЈЕ.....	89
1. Кључни резултати.....	91
2. Запослени.....	91
3. Преглед запослених у Агенцији.....	91
4. Библиотека.....	91
5. Информационе технологије.....	91
6. Финансијски извештај.....	92
7. Јавне набавке.....	93

УВОДНА РЕЧ

Извештај о раду за 2013. годину је четврти Извештај који Агенција за борбу против корупције подноси Народној скупштини. Као и у претходном Извештају, садржина прати логичку структуру сврхе надлежности које су Законом о Агенцији за борбу против корупције поверене овом самосталном и независном државном органу.

Уводни део садржи положај и улогу Агенције, њену организациону структуру и опис надлежности. Садржину других делова Извештаја чини детаљнији опис рада Агенције и резултата које је постигла у спровођењу законом прописаних надлежности. Извештај садржи и финансијски преглед средстава које је Агенција користила из буџета и донација ради реализације планираних активности. Документ који је пред вама садржи и Извештај о спровођењу Националне стратегије за борбу против корупције у Републици Србији за период од 2013. до 2018. године и Акционог плана за њено спровођење, који је Агенција дужна да поднесе Народној скупштини.

Овај извештајни период разликује се од претходних, пре свега, по томе што је борба против корупције одређена као стратешки приоритет државе. Нова Национална стратегија за борбу против корупције и Акциони план за њено спровођење уводе нове обавезе за Агенцију као одговорног субјекта и предвиђају мере које ће представљати новине у раду Агенције. То се, пре свега, односи на измене и допуне Закона о Агенцији за борбу против корупције и Закона о финансирању политичких активности.

Подсећамо да је Агенција још средином марта 2013. године, а на основу досадашњег искуства у примени Закона о Агенцији за борбу против корупције, поднела Министарству правде и државне управе, као и Народној скупштини, образложеном Иницијативу за измене и допуне овог закона, која има за циљ да се јасно пропишу строжа правила о одговорности функционера, да се рад Агенције учини ефикаснијим и да се ојача њена независност.

Одговарајући законски оквир у области финансирања политичких активности и његова примена су од изузетне важности за напредовање Србије ка Европској унији. Агенција је у 2013. години израдила и јавности представила Први извештај о контроли трошкова политичких субјеката – изборне кампање након избора одржаних 2012. године. То је први пут, откако код нас постоји вишепартијски политички систем, да је један самосталан и независан државни орган поднео јавности извештај о контроли трошкова финансирања изборних кампања политичких субјеката.

У претходној години Агенција је посебну пажњу посветила и активностима чија је суштина контрола располагања јавним ресурсима, односно активностима везаним за откривање сукоба интереса и контролу имовине и прихода функционера.

Уочљиво је све веће препознавање у јавности, а пре свега код грађана, значаја и улоге Агенције у борби против корупције, о чему, поред осталог, сведочи и изразито повећање броја примљених представки грађана. Томе су без сумње допринели рад и резултати рада Агенције, али и значајно унапређење сарадње са свим надлежним државним органима, а посебно са другим независним државним органима, тужилаштвима, као и са организацијама цивилног друштва које се баве темом борбе против корупције. Поред тога, Агенција је, у оквиру својих законских надлежности, у 2013. години започела са организовањем састанака у циљу координације рада државних органа у борби против корупције. Ради отклањања

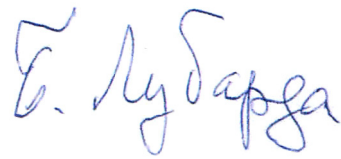
недостатака у правном и институционалном оквиру и пракси органа јавне власти, као и ради квалитетног и ефикасног надзора над радом извршне власти потребно је још више оснажити сарадњу Народне скупштине и Агенције и других независних државних органа.

Поштовање препорука садржаних у извештајима о раду Агенције треба да омогући управо Народна скупштина у вршењу своје законодавне и надзорне функције.

Агенција ће и у наредном периоду истрајати у обављању послова и примени овлашћења која су јој дата законом и инсистирати на побољшању законских решења, у циљу увођења делотворнијих механизма и санкција које ће имати одвраћајући карактер, како бисмо постигли још боље резултате у нашем раду.

Татјана Бабић
Директор Агенције

проф. др Бранко Лубарда
Председник Одбора Агенције

О АГЕНЦИЈИ ЗА БОРБУ ПРОТИВ КОРУПЦИЈЕ

Положај и улога

Агенција је самосталан и независан државни орган, који за свој рад одговара Народној скупштини.

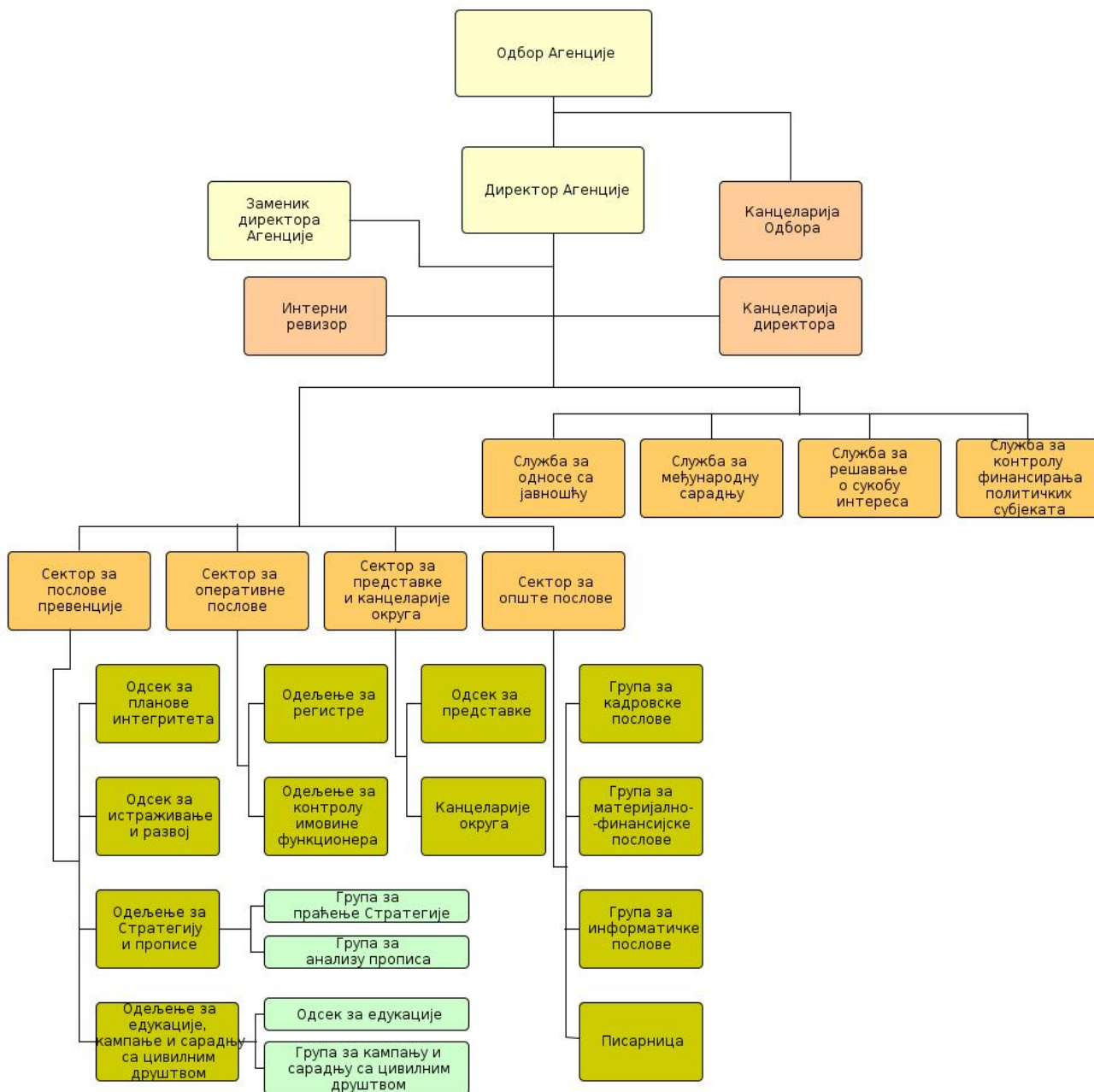
Агенција отклањајући узроке корупције, ствара услове за изградњу интегритета органа јавне власти и јавних функционера, а све у циљу јачања поверења грађана у институције и њене представнике.

Надлежности

Суштина надлежности које Закон о Агенцији за борбу против корупције („Службени гласник РС" бр. 97/08, 53/10, 66/11-УС и 67/13-УС, у даљем тексту: Закон о Агенцији) поверава Агенцији, указује да су оне усмерене на постизање следећих општих циљева:

- 1. Остваривање јавног интереса и сузбијање корупције, због чега је Агенција дужна да:**
 - решава о неспојивости јавних функција и сукобу интереса;
 - контролише имовину јавних функционера и води регистар јавних функционера, имовине и поклона;
 - контролише финансирање политичких субјеката.
- 2. Подршка грађанима у разоткривању корупције које учине појединци и/или групе, независно од њиховог статуса, због којег је Агенција дужна да поступа по представкама и пријавама правних и физичких лица;**
- 3. Едукација представника јавног сектора и других циљних група, укључујући и општу јавност, о питањима значајним за антикорупцијско деловање;**
- 4. Обезбеђивање механизма за успостављање и унапређење интегритета у институционалном и регулаторном оквиру, због чега је Агенција дужна да:**
 - врши надзор над спровођењем стратешког оквира у области борбе против корупције и даје мишљења о његовој примени;
 - координира процес увођења и надзире спровођење планова интегритета у јавном сектору;
 - надзире и извештава о процесу спровођења националне антикорупцијске стратегије;
 - анализира прописе на ризике од корупције и даје иницијативе за измену и доношење прописа ради отклањања коруптивних ризика;
 - спроводи истраживања и анализе како би обезбедила емпиријска знања за формулисање антикорупцијских јавних политика.
- 5. Представљање рада Агенције у јавности и међународна сарадња, због чега је Агенција дужна да:**
 - сарађује са представницима међународне заједнице и међународним телима;
 - сарађује и координира рад са другим државним органима и регулаторним телима;
 - сарађује са организацијама цивилног друштва;
 - спроводи антикорупцијске кампање;
 - омогућава транспарентност рада.

Организациона структура

НАЈЗНАЧАЈНИЈИ РЕЗУЛТАТИ У 2013. ГОДИНИ

Остваривање јавног интереса и сузбијање корупције

У области неспојивости јавних функција и сукоба интереса окончан је рад у укупно 958 од примљених 1402 предмета, док је у 2012. години окончано 758 поступака од 872 новопримљена предмета.

Од нарочитог значаја је чињеница да је током 2013. године број покренутих поступака по службеној дужности 4 пута већи него у претходној години, односно у 2012. години покренуто је 77 поступака *по службеној дужности*, док је у 2013. години тај број износио 313.

Укупан број обрађених и објављених обавештења у Регистру функционера је 34.710, док је у 2012. години тај број износио 23.451.

У 2013. години укупно је пристигло 5.953 извештаја о имовини и приходима функционера, а 7.881 извештај је обрађен и објављен на сајту Агенције, што је по први пут од оснивања Агенције да је већи број обрађених од достављених извештаја.

Поднето је 142 захтева за покретање прекршајног поступка због неблаговремено поднетог извештаја о имовини и приходима функционера, што представља значајан напредак у односу на 2012. годину када их није ни било.

Грађани у разоткривању корупције

Од 1.649 примљених представки од стране правних и физичких лица рад је окончан у 959 предмета, док је у 2012. години поступање окончано у 313 предмета.

Едукације

Током 2013. године организовано је и спроведено 23 семинара у трајању од 37 дана, односно 204 радна сата, на којима је учествовало 417 полазника.

Одржана је прва конференција са организацијама цивилног друштва под називом „Учешће организација цивилног друштва у борби против корупције“, у сарадњи са Канцеларијом за сарадњу са цивилним друштвом Владе Републике Србије.

Обезбеђивање механизма за успостављање и унапређење интегритета у институционалном и регулаторном оквиру

По истеку рока за израду плана интегритета Агенција је приступила својој контролној улози у домену плана интегритета, која се огледала у следећем: направљен је списак институција које су израдиле, односно нису израдиле план интегритета и та евиденција је објављена на интернет страни. Скоро половина институција израдила је своје планове интегритета, односно извршила самопроцену изложености ризицима за настанак и развој корупције и одредила мере које ће у наредном периоду од две године спроводити. С обзиром на то да је ово прва година увођења плана интегритета у јавни сектор Републике Србије, као и то да Закон о Агенцији не прописује санкцију за оне институције које нису израдиле план интегритета, ово је добар знак да институције имају вољу да унапреде свој рад.

Препоруке Агенције упућене Народној скупштини у вези са унапређењем нормативног оквира у циљу ефикасније борбе против корупције:

- Изменити и допунити, односно донети нови Закон о Агенцији којим ће се омогућити ефикаснији рад Агенције, ојачати њена аутономија и прописати јаснија и строжа правила о одговорности јавних функционера, а посебно:
 - Прописати да јавна функција на коју је функционер ступио противно одредбама Закона о Агенцији престаје по сили закона уколико надлежни орган или његово стално радно тело не донесе одговарајућу одлуку у року од осам дана од дана пријема одлуке Агенције;
 - Предвидети дужи рок застарелости за прекршаје предвиђене Законом о Агенцији, у складу са интенцијом Конвенције УН против корупције;
 - Искључити могућност за обављање више од једне јавне функције тако што ће изузеци бити допуштени само у случајевима који су предвиђени законом, а не и другим прописом;
 - Проширити обавезу пријављивања имовине и прихода на све крвне сроднике јавног функционера у правој линији;
 - Овластити Агенцију на непосредан и неометан приступ евиденцијама и документацији државних органа и организација;
 - Проширити обавезу достављања докумената и информација на захтев Агенције и на банке, финансијске организације и привредна друштва;
 - Прописати овлашћење Агенције да организује јавна слушања на која позива представнике надлежних органа, организација, политичких субјеката и других правних лица, као и научне и јавне раднике ради расправљања питања која се односе на: сукоб интереса, недозвољене утицаје на јавног функционера и финансирање политичких активности;
 - Прописати забрану за органе који су надлежни за номиновање на јавну функцију да предложе кандидата коме је Агенција изрекла неку од законом прописаних мера;
 - Прописати обавезу за функционере који поседују више од 3% акција или удела у правном лицу да пријаве не само своје учешће у том правном лицу него и акције и уделе тог правног лица у другим правним лицима;
 - Са листе овлашћених предлагача за чланове Одбора Агенције изоставити председника Републике и Владу, у циљу смањења ризика од утицаја извршне власти и политичких странака, а као новог предлагача предвидети Републичку комисију за заштиту права у поступцима јавних набавки, а Заштитника грађана и Повереника за информације од јавног значаја раздвојити у посебне предлагаче.
 - Детаљније уредити како и када Агенција поступа по представкама у којима се указује на коруптивне радње у поступању органа јавне власти;
 - Овластити Агенцију да поступа по анонимним представкама у којима се указује на коруптивне радње;

- Обавезати све јавне функционере и запослене у јавном сектору да похађају обуке из области етике и интегритета;
- Прописати прекршајну одговорност руководиоца за неусвајање плана интегритета.

У наредном периоду, Министарству правде и државне управе (као овлашћеном предлагачу), и Народној скупштини биће достављена новелирана иницијатива са предлозима који су резултат праксе Агенције у претходној години, усклађени са новом Националном стратегијом за борбу против корупције и пратећим Акционим планом.

- Поред наведеног, у примени Закона о финансирању политичких активности уочено је да је потребно унапредити нормативни оквир, а посебно:
 - Усагласити Закон о финансирању политичких активности са Законом о платном промету у делу који се односи на отварање рачуна за редован рад и изборну кампању групама грађана;
 - Прописати ново кривично дело непријављивања или лажног пријављивања трошкова изборне кампање, чији је учинилац одговорно лице у политичком субјекту које не поднесе или поднесе Агенцији нетачан извештај о пореклу, висини или структури прикупљених и утрошених средстава у изборној кампањи;
 - Прописати одговарајуће санкције за сва већ законом забрањена понашања за која није предвиђена ни прекршајна ни кривична одговорност;
 - Прописати политичким субјектима забрану бављења хуманитарним и сличним активностима.

**ВРШЕЊЕ НАДЗОРА И УЧЕШЋЕ У КРЕИРАЊУ
СТРАТЕШКИХ ЦИЉЕВА АГЕНЦИЈЕ**

ЗАКОНОДАВНИ ОКВИР

§ Одбор Агенције бира и разрешава директора Агенције, одлучује по жалбама на одлуке директора којима се изричу мере у складу са Законом о Агенцији, усваја годишњи извештај о раду Агенције који се подноси Народној скупштини, врши надзор над радом и имовинским стањем директора, предлаже буџетска средства за рад Агенције, доноси пословник о свом раду и врши друге послове одређене Законом о Агенцији.

Значај

У циљу обезбеђивања двостепености одлучивања Одбор Агенције одлучује по жалбама против одлука директора и доноси одлуке поводом других правних лекова функционера, заузима правне ставове и доноси одлуке о правним питањима. Чланови Одбора, између седница, анализирају предмете у којима су известиоци и са саветницима раде на изради нацрта одлука. Поводом сложених правних питања проучава прописе којима је регулисано одређено спорно правно питање, ради заузимања правних ставова.

Надзорна улога Одбора остварује се и разматрањем писаних двонедељних извештаја које директор припрема и доставља Одбору, као и усменим извештавањем директора о раду Агенције на свакој седници Одбора. Чланови Одбора учествују у креирању политике Агенције, сарађују са директором и узимају активно учешће у реализацији свих активности Агенције у остваривању њене надлежности. Чланови Одбора учествују и на стручним скуповима, у радним групама у организацији Агенције или по позиву од стране других институција у земљи и иностранству.

Кључни резултати

- Усвојен је Извештај о раду Агенције за 2012. годину;
- Усвојен је Финансијски извештај Агенције за 2012. годину;
- Усвојен је предлог буџетских средстава Агенције;
- Усвојена су Правила о међународној сарадњи Агенције;
- Донето је 168 одлука поводом жалби и других правних лекова.¹

Председник и чланови Одбора Агенције

Закон прописује да Одбор има девет чланова које бира Народна скупштина на предлог овлашћених предлагача. Мандат члана Одбора траје четири године. Чланови Одбора који су изабрани у новом мандату 8. априла 2013. године су проф. др Бранко Лубарда, редовни професор Правног факултета Универзитета у Београду који је на првој седници Одбора у новом саставу са новоизабраним члановима, одржаној 17. априла 2013. године, изабран за председника Одбора, проф. др Зоран Стојиљковић, ванредни професор Факултета политичких наука Универзитета у Београду, проф. др Евица Петровић, проректор Универзитета у Нишу, Никола Станојевић, судија Врховног суда Србије у пензији, проф. др

¹ Детаљније о садржини првостепених одлука поводом којих је Одбор одлучивао на страни 27–29 Извештаја.

Божо Драшковић, научни радник запослен у Институту економских наука у Београду и Зоран Вујичић, адвокат. Проф. др Драгана Коларић, ванредни професор на Криминалистичко-полицијској академији у Београду изабрана је на функцију 25. јула 2013. године. Злата Ђорђевић, новинар, изабрана је за члана Одбора Агенције 31. марта 2011. године, и даље обавља функцију члана Одбора (уједно је и заменик председника Одбора).

Прва седница Одбора у новом саставу са новоизабраним члановима (уједно и осма седница у 2013. години) одржана је 17. априла 2013. године. Одбор ради у саставу од осам чланова, јер удружења новинара у Републици Србији нису путем заједничког договора дали предлог за члана Одбора.

Конкурси за избор директора и заменика директора Агенције

На основу одлуке Одбора о расписивању јавног конкурса за избор новог директора Агенције од 15. новембра 2012. године, Одбор Агенције је изабрао чланове Конкурсне комисије у саставу: проф. др Бранко Лубарда, председник Конкурсне комисије, проф. др Радмила Васић и Злата Ђорђевић, чланови Конкурсне комисије, која је спровела конкурсни поступак и сачинила листу кандидата у ужем кругу, након чега је Одбор на седници одржаној 21. јануара 2013. године, након обављених разговора са кандидатима у ужем кругу, донео одлуку о избору Татјане Бабић за директора Агенције.

По ступању на функцију, директор је расписала јавни конкурс за избор заменика директора Агенције, након чега је Одбор, у складу са одредбом члана 21. Закона која прописује да директор бира заменика директора између три предложена кандидата са листе коју утврди Одбор, одредио критеријуме и спровео конкурсну процедуру, те изабрао три кандидата које је предложио директору. Од предложених кандидата директор Татјана Бабић је 27. марта 2013. године изабрала за заменика директора Владана Јоксимовића.

Рад на изради публикација Агенције

Одбор је формирао радну групу за израду публикације „Водич кроз праксу Агенције за борбу против корупције“ у којој су поред новоизабраних чланова Одбора активно учествовали чланови Одбора из претходног сазива, др Слободан Бељански, проф. др Радмила Васић и Златко Минић. Проф. др Зоран Стојиљковић је посебно допринео изради публикације „Контрола финансирања политичких субјеката – Годишњи финансијски извештај – за 2012. годину“. Публикације су представљене на конференцији поводом обележавања Међународног дана борбе против корупције која је одржана 9. децембра 2013. године.

Учешће у раду координационих радних група

Агенција, у складу са надлежностима које има по Закону, реализује координационе састанке са представницима органа који имају важну улогу у борби против корупције, а у циљу координације рада државних органа у борби против корупције и побољшање ефикасности њихове сарадње у припреми прописа у области борбе против корупције. На координационим састанцима који су одржани у 2013. години, једна од тема састанака је била корупција у просвети, договорено је да се конституишу два радна тела. У радној групи за

унапређење нормативног оквира у области просвете одређени су, као представници Одбора, проф. др Бранко Лубарда, проф. др Драгана Коларић и Никола Станојевић, а у радну групу за унапређење рада државних институција одређени су проф. др Евица Петровић, проф. др Зоран Стојиљковић и проф. др Божо Драшковић.

Координациони састанци су успостављени и унапредили су сарадњу органа власти у борби против корупције.

Учешће у раду радне групе

У радну групу за измене и допуне Закона о финансирању политичких активности, коју је формирало Министарство финансија, поред директора Агенције, именован је и проф. др Зоран Стојиљковић. Агенција је заузела став да је Закон о финансирању политичких активности потребно мењати тако да води санкционисању свих незаконитих радњи, и да је потребно да се пропише обавеза која би уредила пријављивање свих рачуна, како за редован рад, тако и за изборну кампању.

Разматрање извештаја о предметима Жалбене комисије Агенције

Поводом неправилности у вези са формирањем и начином рада Жалбене комисије Агенције, Одбор је на седници одржаној 14. фебруара 2013. године донео одлуку да директор одреди нове чланове Жалбене комисије Агенције која ће испитати законитост свих одлука које је донела претходна комисија, и која ће, у складу са законом предузети све мере да се све утврђене неправилности отклоне у циљу заштите права учесника конкурса.

Разматрање налаза буџетске инспекције

Дана 9. новембра 2012. године, на иницијативу Одбора затражено је од Министарства финансија – Одељења за буџетску инспекцију да се у Агенцији изврши ванредна контрола примене закона у области материјално-финансијског пословања, наменског и законитог коришћења буџетских средстава за период од 2010. до 2012. године. Буџетска инспекција је спровела контролу и 10. октобра 2013. године доставила Агенцији Записник, на који је Агенција, у остављеном року, изнела примедбе и дала предлоге за предузимање мера ради отклањања констатованих неправилности. Чланови Одбора су на седницама разматрали налаз буџетске инспекције и дали предлоге за предузимање мера у циљу отклањања свих утврђених неправилности.

**I. ОСТВАРИВАЊЕ ЈАВНОГ ИНТЕРЕСА
И СУЗБИЈАЊЕ КОРУПЦИЈЕ**

1. НЕСПОЈИВОСТ ЈАВНИХ ФУНКЦИЈА И СУКОБ ИНТЕРЕСА

1.1. Законодавни оквир

§ У надлежности Службе за решавање о сукобу интереса су послови решавања о сукобу интереса; предлагања мера за отклањање сукоба интереса; вођења поступака утврђивања повреде Закона по питању сукоба интереса и изрицања мера прописаних Законом у првом степену; израде нацрта одлука; давања сагласности у складу са Законом; израде нацрта мишљења за спровођење Закона у погледу сукоба интереса; као и други послови из делокруга Службе (одредбе чланова 27–38. Закона о Агенцији).

„Сукоб интереса је ситуација у којој функционер има приватни интерес који утиче, може да утиче или изгледа као да утиче на поступање функционера у вршењу јавне функције односно службене дужности, на начин на који угрожава јавни интерес“ (члан 2. Закона о Агенцији).

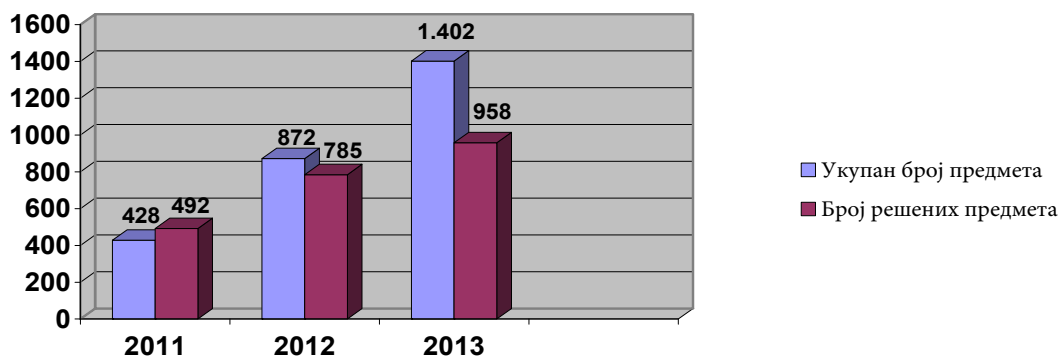
1.2. Значај

Рад Службе за решавање о сукобу интереса од изузетног је значаја за свеобухватну борбу против корупције, јер је досадашња пракса Агенције (раније Републичког одбора за решавање о сукобу интереса) у овој материји показала да је сукоб интереса јавних функционера у појединим случајевима предворје озбиљног криминала и корупције. Спречавањем сукоба интереса превентивно се делује на смањење корупције у друштву.

Кроз поверене надлежности, радом Службе последично се постиже отклањање вршења више неспојивих – „некомпатибилних“ јавних функција, односно јавних функција и других послова и делатности, као узрока за настанак корупције.

1.3. Кључни резултати

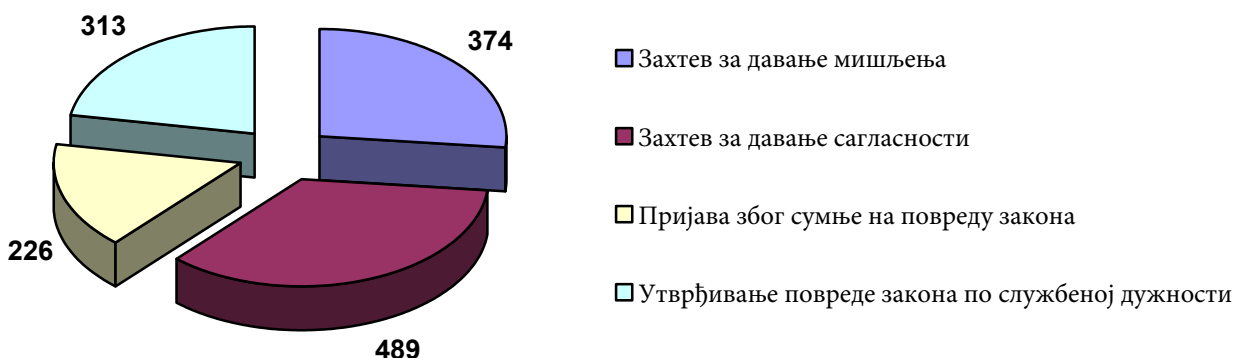
У 2013. години окончано је укупно 958 поступака,² а примљено је нових 1.402 предмета. У 2012. години окончано је 785 поступака, а примљено нових 872 предмета, док је у 2011. години окончано 492 поступка, а примљено је нових 428 предмета.

² Донето је 970 одлука – у 12 предмета након донетих процесних одлука донета је и одлука у меритуму.

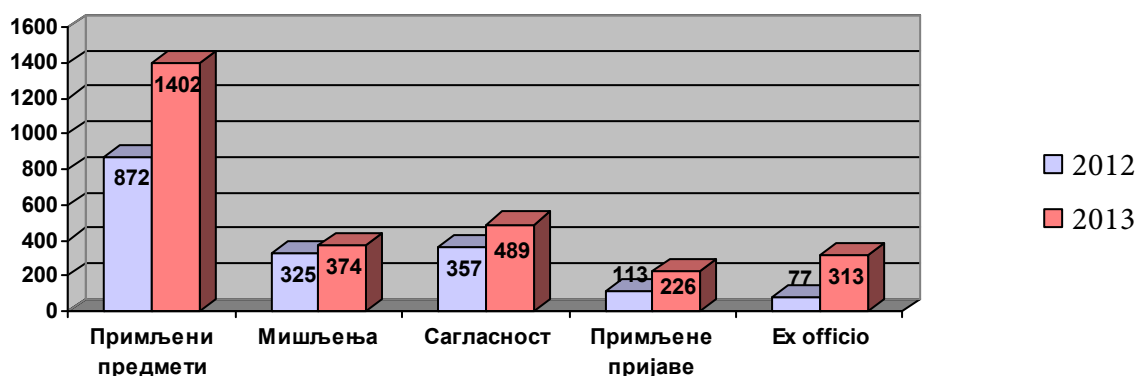
1.3.1. Структура предмета према садржини

У структури предмета, посматраних према њиховој садржини, највећи је био број захтева за давање сагласности (за вршење друге јавне функције, односно другог посла или делатности, за чланство у органима удружења, за заснивање радног односа или пословне сарадње након престанка јавне функције – „пантофлажа”). За њима су следили захтеви за давање мишљења о спровођењу Закона о Агенцији и других прописа који регулишу материју сукоба интереса. Трећу групу предмета, по својој бројности, чинили су случајеви у којима су покренути поступци због сумње да је учињена повреда закона, било да је њихово покретање иницирано пријавом, било по службеној дужности.

У 2013. години примљено је 374 захтева за давање мишљења о спровођењу Закона о Агенцији и других прописа који регулишу материју сукоба интереса; 489 захтева за давање сагласности (за вршење друге јавне функције, односно другог посла или делатности, за чланство у органима удружења, за заснивање радног односа или пословне сарадње након престанка јавне функције – „пантофлажа”) и 226 пријава због сумње на повреду закона. У истом периоду покренуто је и 313 поступака ради утврђења повреде закона по службеној дужности.

Упоредни приказ примљених предмета у 2012. и 2013. години

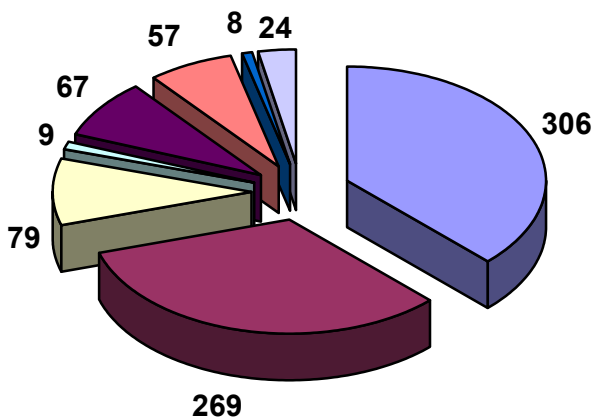
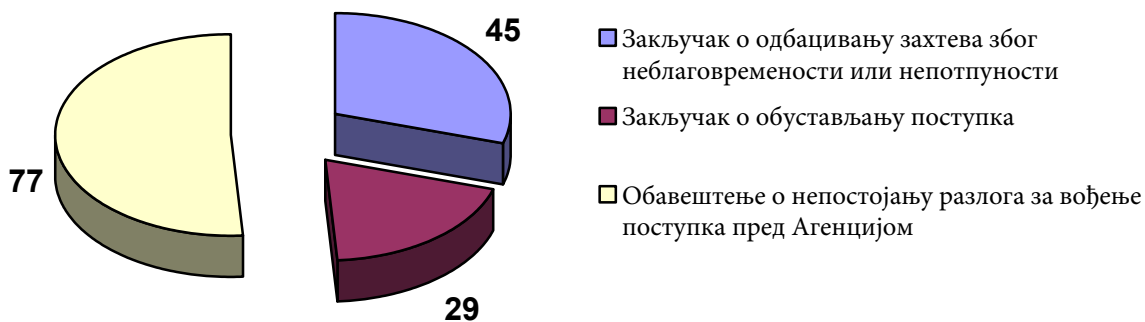

Укупан број примљених предмета у 2013. години износио је 1402, што представља повећање од 60,78%, јер је у 2012. години примљено 872 предмета. У 2013. години примљено је 374 захтева за давање мишљења, што представља повећање од 15,08% у односу на 2012. годину када је Агенцији поднето укупно 325 захтева. Агенција је у

извештајном периоду примила укупно 489 захтева за давање сагласности, док је у 2012. години тај број износио 357. Од нарочитог значаја је чињеница да је током 2013. године број поступака покренутих по службеној дужности четири пута већи него у претходној години. Агенцији је у 2013. години предато 226 пријава, што је у односу на 2012. годину дупло више, јер је пре само две године број пријава износио 113.

1.3.2. Структура окончаних предмета

У наведеном периоду 151 поступак окончан је процесним одлукама или обавештавањем странака да је Агенција у претходном поступку утврдила да не постоје разлози за вођење поступка пред Агенцијом. С тим у вези 45 поступака окончано је закључцима о одбацивању захтева због неблаговремености или непотпуности; 29 поступака окончано је закључком о обустави, док је 77 предмета окончано обавештавањем странака да је Агенција у претходном поступку утврдила да не постоје разлози за вођење поступка пред Агенцијом.

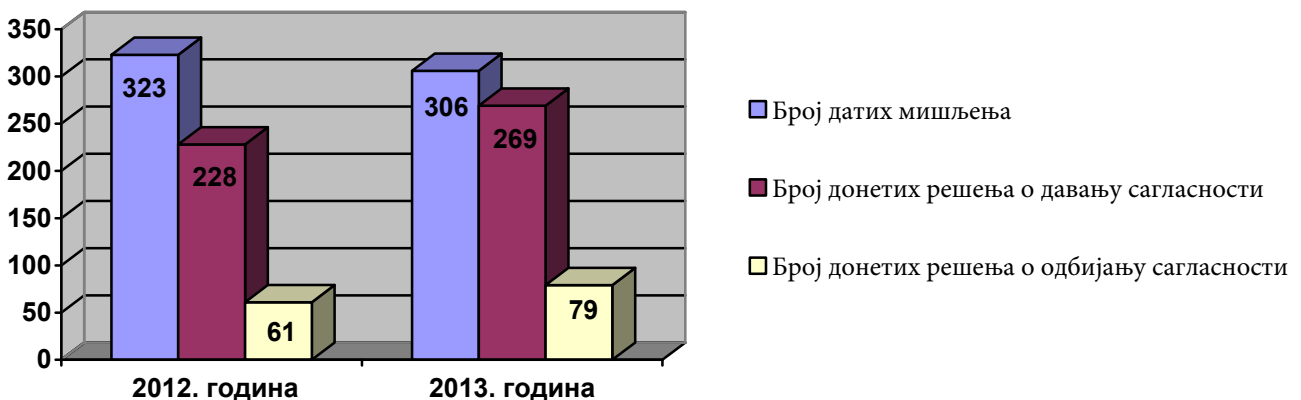

- Мишљења о спровођењу закона
- Дате сагласности
- Одбијање захтева за давање сагласности
- Мишљења о разрешењу сукоба интереса
- Решења којима је утврђена повреда одредаба члана 28 Закона о Агенцији
- Мера упозорења
- Мера јавног објављивања препоруке за разрешење
- Мера јавног објављивања одлуке о повреди закона

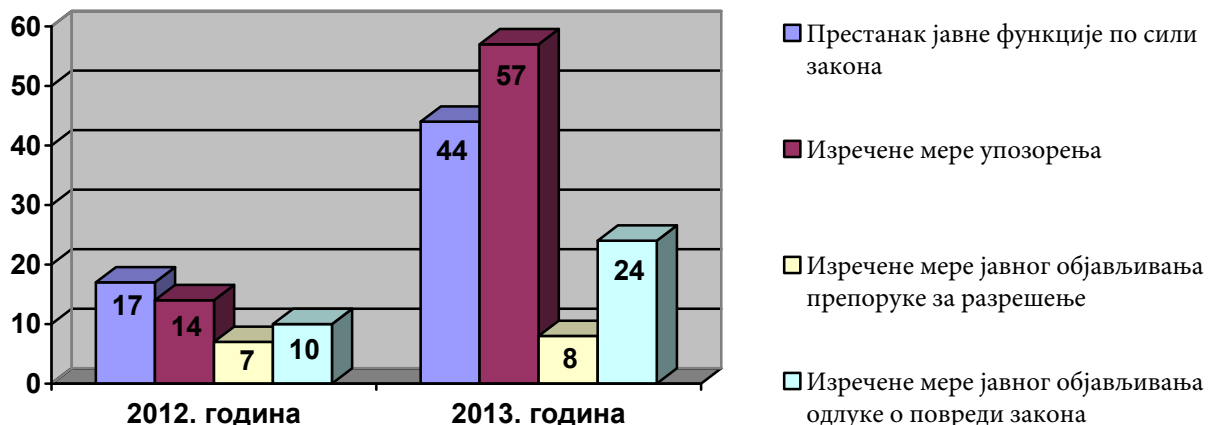
У 2013. години донето је:

- 306 мишљења о спровођењу закона;
- 269 решења о давању сагласности за вршење друге јавне функције, односно другог посла или делатности;
- 79 решења о одбијању захтева за давање сагласности за вршење друге јавне функције, односно другог посла или делатности (од тог броја, у 23 случаја утврђена је неспојивост вршења јавне функције са обављањем другог посла или делатности);
- 9 мишљења о разрешењу сукоба интереса по захтеву јавних функционера за давање мишљења о сумњи у постојање сукоба интереса, поднетих у смислу члана 32. Закона о Агенцији;
- 67 решења којима је утврђена повреда одредаба члана 28. Закона о Агенцији од којих је у 44 случаја констатован престанак функције по сили закона, док је у 23 случаја функционеру изречена друга санкција (мера упозорења или мера јавног објављивања одлуке о повреди закона);
- 57 решења којима је утврђена повреда закона и изречена мера упозорења јавним функционерима;
- 8 решења којима је утврђена повреда закона и изречена мера јавног објављивања препоруке за разрешење јавног функционера;
- 24 решења којима је утврђена повреда закона и изречена мера јавног објављивања одлуке о повреди закона.

Упоредни приказ датих мишљења и донетих решења о давању, односно одбијању захтева за давање сагласности за вршење друге јавне функције, односно обављање другог посла или делатности, за чланство у органима удружења и заснивање радног односа или пословне сарадње након престанка јавне функције

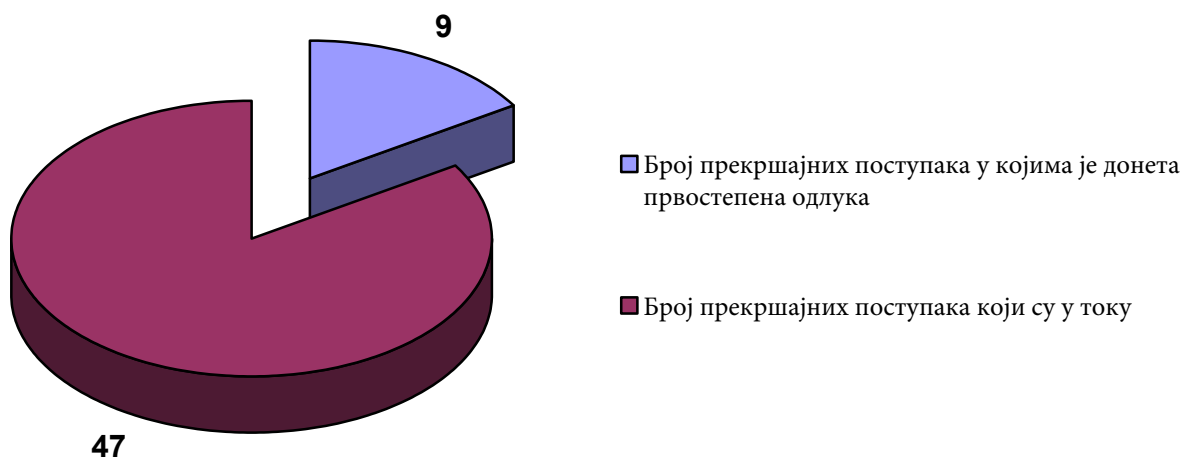

Упоредни приказ донетих решења о изреченим мерама

У извештајном периоду због повреде одредаба Закона о Агенцији поднето је укупно 56 захтева за покретање прекршајних поступака.

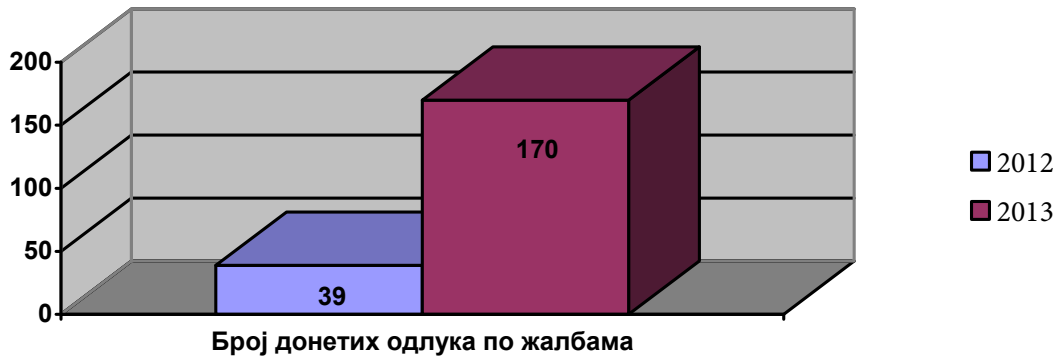
Приказ поднетих захтева за покретање прекршајних поступака у току 2013. године

У извештајном периоду Агенција је поднела, због повреде Закона о Агенцији, 56 прекршајних захтева, што у односу на 2012. годину представља значајно повећање, јер је у претходном извештајном периоду број поднетих захтева за покретање прекршајних поступака износио 9. По поднетим захтевима, тренутно је у току 47 поступака, док је у 9 случајева донета првостепена одлука, што је 16,07% решених предмета.

1.3.3. Структура окончаних предмета у другом степену

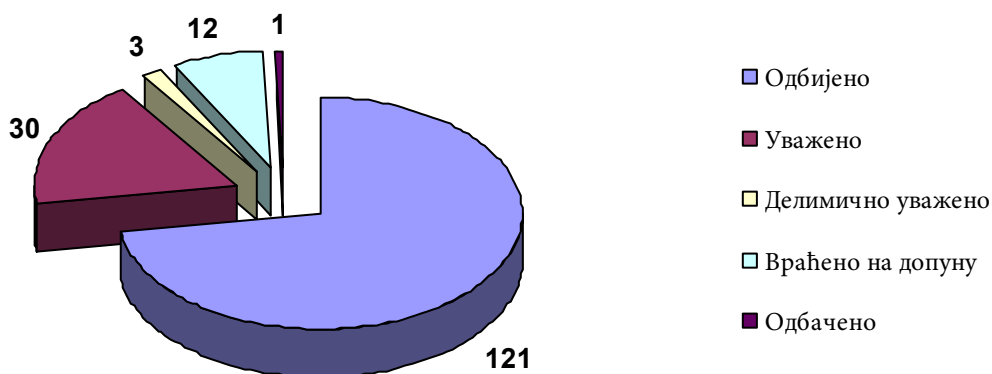
У односу на претходну годину, евидентно је повећан број изјављених жалби против првостепених одлука, па је тако у 2013. години Одбор Агенције поводом жалби и других правних лекова функционера донео 170 одлука, док је 2012. године донео 39 одлука.

Повећан прилив жалби је последица повећања броја поступака против функционера и донетих одлука у првом степену у односу на претходну годину.

1.3.4. Структура одлука директора Агенције против којих је изјављена жалба

У структури предмета, посматрано према врсти одлука против којих је изјављена жалба, највећи број жалби поднет је против решења првостепеног органа којим се утврђује да је функционер повредио одредбу члана 28. Закона о Агенцији јер није затражио сагласност од Агенције за обављање друге јавне функције, те му друга јавна функција престаје по сили закона. Следе одлуке којима су одбијени захтеви функционера за обављање друге јавне функције. Законом о Агенцији прописано је да Агенција неће дати сагласност за вршење друге јавне функције уколико је вршење те функције у сукобу са јавном функцијом коју функционер већ врши. Велики је број жалби и на одлуке којима се утврђује да је функционер повредио закон и налажу му се одређене мере. Уколико не поступи по мери упозорења функционеру се изриче мера јавног објављивања препоруке за разрешење или мера јавног објављивања одлуке о повреди закона. Такође, већи број одлука на које функционери изјављују жалбу су закључци којима је првостепени орган одбацио захтеве функционера као неблаговремене.

У 2013. години, Одбор Агенције донео је 121 одлуку којом је одбио жалбу функционера, три предлога за понављање поступка су одбијена, а један предлог за преиспитивање решења Одбора је одбачен. Уважено је 30 жалби функционера, три жалбе су делимично уважене, а 12 предмета је враћено првостепеном органу на допуну поступка.

	Одбијено	Уважено	Делимично уважено	Враћено на допуну	Одбачено
Жалба на решење првостепеног органа	104	28	3	9	-
Жалба на закључак првостепеног органа	17	2	-	3	-
Предлог за понављање поступка пред Одбором	3	-	-	-	-
Предлог за преиспитивање решења Одбора	-	-	-	-	1
Укупно	124	30	3	12	1
Укупно одлука	170				

1.3.5. Садржина првостепених одлука поводом којих је Одбор по жалбама одлучивао у 2013. години

Решење Агенције којим се утврђује повреда одредбе члана 28. Закона о Агенцији (ступање на другу јавну функцију супротно закону)	35
Решење о одбијању захтева за давање сагласности функционеру за обављање друге јавне функције	34
Мера упозорења (одлука којом се утврђује повреда закона и функционеру налаже одређено поступање)	25
Закључак о одбацивању захтева за давање сагласности (неблаговременост, недопуштеност)	20
Мера јавног објављивања препоруке за разрешење са јавне функције	18
Мера јавног објављивања одлуке о повреди закона	16
Решење поводом обавештења функционера о обављању другог посла у моменту ступања на јавну функцију којим се утврђује сукоб интереса и обавезује функционер да престане са вршењем другог посла	11
Решење о одбијању захтева за давање сагласности функционеру за обављање другог посла	3
Решење о одбијању захтева за давање сагласности за заснивање радног односа по престанку јавне функције	2
Закључак о одбацивању захтева за понављање поступка	1
Закључак о обустави поступка поводом захтева функционера за давање сагласности за обављање друге јавне функције	1
Укупно	166

* Напомена: у табели су поред одлука Одбора по жалби у материји коју решава Служба за решавање о сукобу интереса, исказане и одлуке из надлежности Сектора за оперативне послове (управљачка права и неподношење извештаја о имовини и приходима, графикон на стр. 40).

1.3.6. Поступци пред Управним судом против одлука Одбора Агенције

Када је реч о поднетим тужбама функционера против одлука Одбора, Управни суд је у 2013. години донео и доставио Одбору девет пресуда које се, у већини, односе на тужбе поднете ранијих година.

У пет случајева Управни суд је донео пресуду којом је одбио тужбу, у једном случају је одбацио тужбу, а у три случаја је донео пресуду којом је уважио тужбу и поништио решење Одбора. Тренутно је пред Управним судом у току шеснаест поступака поводом тужби функционера против одлука Одбора (једанаест поступака се води против одлука Одбора донетих у 2013. години, а остали поступци се воде поводом одлука Одбора из претходних година).

Одбор је у једном предмету, у току поступка пред Управним судом поводом тужбе функционера поднете против одлуке Одбора којом је одбијена жалба функционера, поништио своје решење, уважио жалбу функционера и поништио првостепено решење, а ово имајући у виду да је 16. децембра 2013. године Народна скупштина донела Аутентично тумачење одредбе члана 2, алинеја 2 Закона о Агенцији за борбу против корупције, према којем лица изабрана, постављена или именована у органе привредних друштава чији је оснивач јавно предузеће не потпадају под појам „функционер“ утврђен одредбом члана 2, алинеја 2 Закона о Агенцији за борбу против корупције.

1.3.7. Карактеристични примери из праксе Агенције

У току 2013. године у поступцима утврђивања повреде закона везаним за сукоб интереса јасно су се профилисале две најчешће врсте таквих поступака.

Прва група поступака односи се на тзв. прави сукоб интереса – ситуацију у којој јавни функционер има приватни интерес који утиче на његово законито поступање при вршењу јавне функције. Карактеристичан пример за такву врсту сукоба интереса је пример председника једне градске општине у Београду, који овде наводимо:

- У поступку покренутом и спроведеном на основу пријаве поднете против председника општине утврђено је да је тај јавни функционер након ступања на јавну функцију председника општине током последњих пет месеци 2012. године, без спроведеног поступка јавне набавке, обављао набавку горива за службена возила општинске управе градске општине којом руководи од привредног друштва чији је он сувласник, а да о сукобу интереса није обавестио скупштину те градске општине и Агенцију, чиме је поступао супротно одредбама чл. 27 и 32, став 1 Закона о Агенцији. Због повреда наведених одредаба Закона о Агенцији том јавном функционеру је првостепеним решењем изречена мера јавног објављивања препоруке за разрешење са функције председника градске општине. Приликом одлучивања о томе коју меру треба изрећи функционеру, цењене су околности случаја, значај јавне функције коју именовани врши, као и чињеница да наступеле штетне последице незаконитог поступања функционера није могуће отклонити, због чега је изречена мера јавног објављивања препоруке за разрешење са јавне функције председника општине, као одговарајуће учињеној повреди Закона о Агенцији, којом се може постићи сврха санкционисања. Другостепеном одлуком Одбора одбијена је жалба јавног функционера и првостепена одлука је постала коначна. Одлука је објављена у „Службеном гласнику РС“ и поднета је иницијатива за разрешење јавног функционера надлежном органу.

- Друга група преовлађујућих поступака односи се на сукоб интереса настао из непотизма, у нашем друштву веома распрострањен. Непотизам је ситуација у којој функционер при вршењу јавне функције обезбеђује имовинску корист или на други начин погодује себи повезаном лицу. Типичан пример сукоба интереса из непотизма је пример директорке једне предшколске установе, која је у тој предшколској установи запослила своју кћерку: Агенција је, у поступку покренутом по службеној дужности против те директорке предшколске установе, утврдила да је поступила супротно одредбама чл. 27. и 32. Закона о Агенцији, на тај начин што је закључила уговор о раду са својом кћерком, која је са њом повезано лице у смислу одредаба Закона о Агенцији, чиме је интересно поговорила, својој кћерки и тако довела у сумњу поверење грађана у савесно и одговорно вршење јавне функције, а да о сумњи у постојање сукоба интереса није писмено обавестила управни одбор предшколске установе и Агенцију. Због утврђене повреде наведених одредаба Закона о Агенцији, након спроведеног поступка, Агенција јој је изрекла меру јавног објављивања препоруке за разрешење. У поступку по жалби, првостепено решење је потврђено одлуком Одбора, чиме је постало коначно и извршно.

1.4. Препреке у раду

И током 2013. године Служба за решавање о сукобу интереса у свом раду на примени Закона о Агенцији и других закона суочила се са неконзистентношћу прописа³ који регулишу материју сукоба интереса, што представља отежавајућу околност у поступању Агенције у вези са решавањем о сукобу интереса.

1.5. Препоруке

Изменити и допунити, односно донети нови Закон о Агенцији, а посебно:

- Прописати да јавна функција на коју је функционер ступио противно одредбама Закона о Агенцији престаје по сили закона уколико надлежни орган или његово стално радно тело не донесе одговарајућу одлуку у року од осам дана од дана пријема одлуке Агенције;
- Предвидети дужи рок застарелости за прекршаје предвиђене Законом о Агенцији, у складу са интенцијом Конвенције УН против корупције;

³ Током 2013. године Агенција је водила већи број поступака по захтевима за давање сагласности или за утврђивање повреде закона против јавних функционера који имају другу функцију у привредним друштвима чији су оснивачи или чланови јавна предузећа (које је основала Република, АПВ или јединица локалне самоуправе). У неколико таквих предмета који су и другостепено окончани одлукама Одбора Агенције, Агенција је функције у таквим привредним друштвима разматрала као јавне функције у смислу члана 2 Закона о Агенцији за борбу против корупције. У току поступања Агенције у овим предметима, Народна скупштина Републике Србије је дана 16. 12. 2013. године донела „Аутентично тумачење одредбе члана 2. алинеја друга Закона о Агенцији“, којим је утврдила да лица изабрана, постављена или именована у органе привредних друштава чији је оснивач јавно предузеће не потпадају под појам „функционер“, утврђен одредбом члана 2 алинеја 2 Закона о Агенцији за борбу против корупције. Ово аутентично тумачење објављено је у *Службеном гласнику РС*, бр. 112/13. С обзиром на наведено, Агенција је покренуте поступке морала да разматра у светлу датог тумачења.

- Искључити могућност за обављање више од једне јавне функције тако што ће изузеци бити допуштени само у случајевима који су предвиђени законом, а не и другим прописом;
- Прописати овлашћење Агенције да организује јавна слушања на која позива представнике надлежних органа, организација, политичких субјеката и других правних лица, као и научне и јавне раднике ради расправљања питања која се односе на: сукоб интереса;
- Прописати забрану за органе који су надлежни за номиновање на јавну функцију да предложи кандидата коме је Агенција изрекла неку од законом прописаних мера.

2. РЕГИСТРИ ФУНКЦИОНЕРА, ИМОВИНЕ И ПОКЛОНА, КОНТРОЛА ИМОВИНЕ ФУНКЦИОНЕРА

Сектор за оперативне послове обавља више активности чији је циљ успостављање и функционисање Законом о Агенцији прописаних регистара и проверава благовременост подношења извештаја, као и њихову тачност и потпуност.

2.1. Кључни резултати

- Поднето 9 кривичних пријава;
- Прослеђено 20 извештаја Тужилаштву и другим државним органима;
- Покренуто укупно 451 поступак због повреде Закона о Агенцији;
- На иницијативу МУП, тужилаштава и Управе за спречавање прања новца Сектор је учинио доступним извештаје о имовини и приходима осамнаест функционера против којих су ови органи, по службеној дужности, покренули поступак из своје надлежности;
- Успостављена сарадња са Управом за спречавање прања новца и настављено унапређење сарадње са тужиоцима, судијама Прекршајног суда, Министарством унутрашњих послова, Пореском управом, Агенцијом за привредне регистре и Централним регистром депо и клиринг хартија од вредности. Са Агенцијом за привредне регистре и Централним регистром депо и клиринг хартија од вредности уведена електронска размена података на основу *on-line* упита за проверу података.

2.2. Регистар функционера

2.2.1. Законодавни оквир

§ Члан 68. Закона о Агенцији овлашћује Агенцију да води регистар функционера. У том смислу, орган је дужан да обавести Агенцију да је функционер ступио на функцију, у року од 7 дана од дана ступања на функцију. Орган је дужан и да обавести Агенцију да је функционеру престала функција, у року од 7 дана од дана престанка функције (члан 43, ст. 1).

2.2.2. Значај

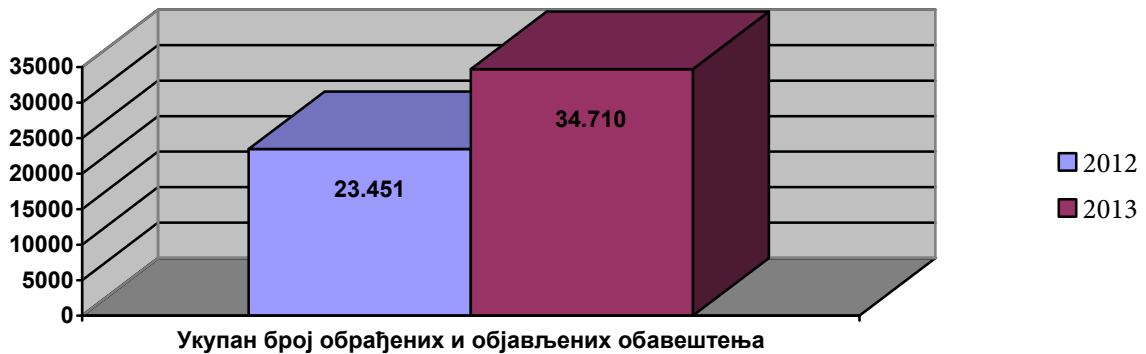
Успостављањем и функционисањем регистра функционера повећава се транспарентност у раду органа јавне власти и јавних функционера.

2.2.3. Кључни резултати

Током 2013. године примљено је 2.095 предмета, односно обавештења од органа који су дужни да обавесте Агенцију да је функционер ступио на функцију односно да му је функција престала. Сектор је примио и 1.824 допуна већ постојећих предмета.

Од укупног броја примљених предмета 482 је имало недостатке које треба ажурирати и исправити (административно исправљање података) док је 1.613 предмета уредно достављено.

Укупан број обрађених и објављених обавештења у регистру функционера је 34.710, док је у 2012. години тај број износио 23.451.

2.3. Регистар имовине

2.3.1. Законодавни оквир

§ Закон о Агенцији овлашћује Агенцију да води регистар имовине функционера (члан 68. Закона о Агенцији). С тим у вези, функционер је дужан да у року од 30 дана од дана избора, постављења или именовања поднесе Агенцији извештај о својој имовини и приходима (у даљем тексту: Извештај). Наведена обавеза односи се и на имовину и приходе супружника/ванбрачног партнера, као и малолетне деце (уколико живе у истом породичном домаћинству). Такође, функционер је дужан да у року од 30 дана од дана престанка јавне функције поднесе извештај Агенцији према стању на дан престанка јавне функције (члан 43, ст. 2 и 4 Закона о Агенцији).

У 2013. години Одбор Агенције усвојио је правни став у вези са законском обавезом функционера да пријављују своју имовину. Према наведеном правном ставу функционер који је члан управног или надзорног одбора јавног предузећа, установе и друге организације чији је оснивач Република, аутономна покрајина или град Београд, уколико је законом или посебним актом одређена накнада по основу чланства дужан је да поднесе Извештај Агенцији, без обзира да ли се одрекао накнаде.

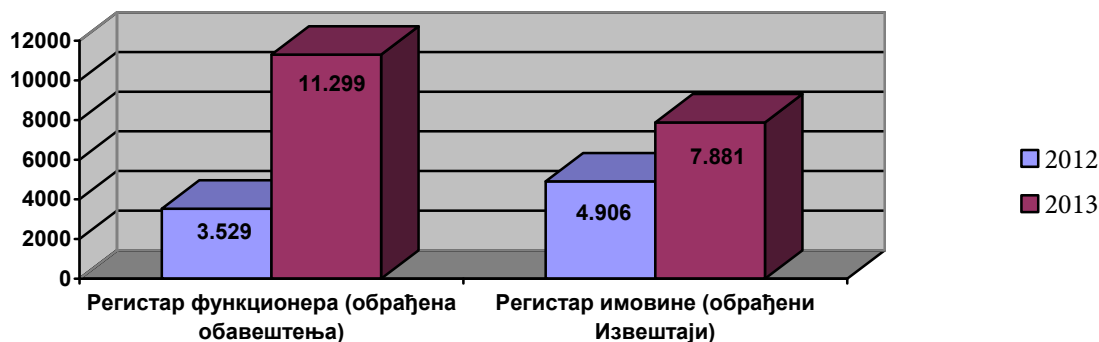
2.3.2. Значај

Обавеза подношења Извештаја са потпуним и тачним подацима важна је као средство заштите интегритета и личности самих функционера, а ради стварања и одржавања поверења грађана у савесно и одговорно вршење јавне функције и јачање личног и институционалног интегритета.

Пријављивање имовине важно је због контроле и транспарентног обављања јавних функција и нема сумње да је оваква контрола веома ефикасан облик превенције корупције и тековина модерних демократских држава.

2.3.3. Кључни резултати

У 2013. години укупно је пристигло 5.953 Извештаја, а 7.881 Извештај је обрађен и објављен на сајту Агенције, што је по први пут од оснивања Агенције да је већи број обрађених од достављених Извештаја.

2.4. Контрола пријављивања имовине

2.4.1. Законодавни оквир

§ Функционер је дужан да поднесе ванредни Извештај најкасније до 31. јануара текуће године са стањем на дан 31. децембра претходне године уколико је дошло до битних промена у односу на податке из претходно поднетог извештаја. Битном променом сматра се свака промена података из Извештаја, која се односи на имовину чија вредност прелази износ годишње просечне зараде без пореза и доприноса у Републици Србији (члан 44, ст. 1 и 2 Закона о Агенцији), што је у 2013. години био износ од 527.184,00 динара. Обавезу ванредног пријављивање имовине имају функционери којима је престала јавна функција, уколико је дошло до битних промена у односу на податке из претходно поднетог Извештаја, у наредне две године по престанку јавне функције.

2.4.2. Значај

Контрола Извештаја функционера важна је због транспарентног обављања јавних функција и нема сумње да је оваква контрола веома ефикасан облик превенције корупције.

2.4.3. Кључни резултати

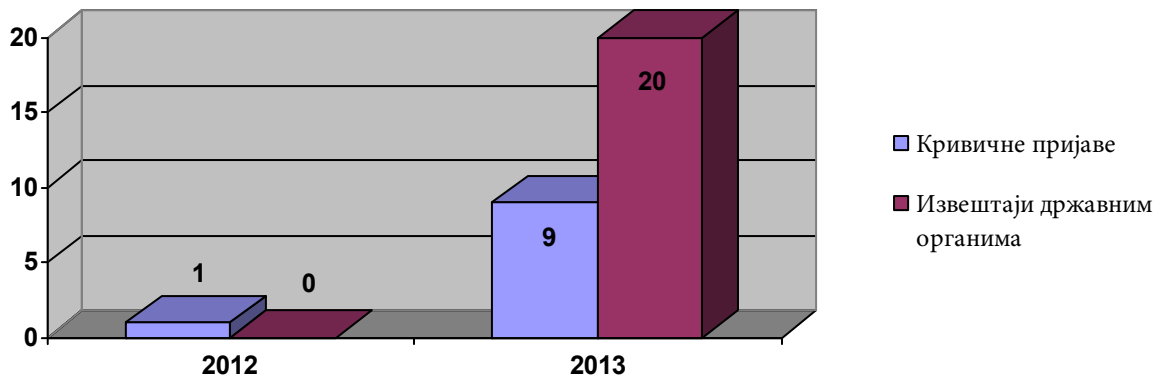
Сектор је у 2013. години контролисао 282 Извештаја чија контрола није завршена у 2012. години као и 317 Извештаја, према утврђеном годишњем плану провере и према представкама или притужбама по службеној дужности. Према годишњем плану у 2013. години, контролисано је 287 Извештаја народних посланика из сазива Народне скупштине од 2012. године, судија Врховног касационог суда, Привредног апелационог суда, Привредног суда у Београду и в.ф. председника привредних судова у Републици Србији. Предмет контрола покренутих по службеној дужности у овом периоду било је 30 функционера за које је постојала сумња да нису пријавили у потпуности имовину и приходе.

Од укупног броја контролисаних извештаја, завршена је контрола 297 Извештаја, а остали Извештаји су још увек у поступку провере.

Сектор је у току 2013. године поднео Одељењу за борбу против корупције Републичког јавног тужилаштва у Београду 9 кривичних пријава због постојања основа сумње да функционери нису пријавили имовину Агенцији или су дали лажне податке о имовини, у намери да прикрију податке о имовини (члан 72 Закона о Агенцији) и то против: три народна посланика, четири члана управног одбора, директора високе пословне школе, председника градске општине.

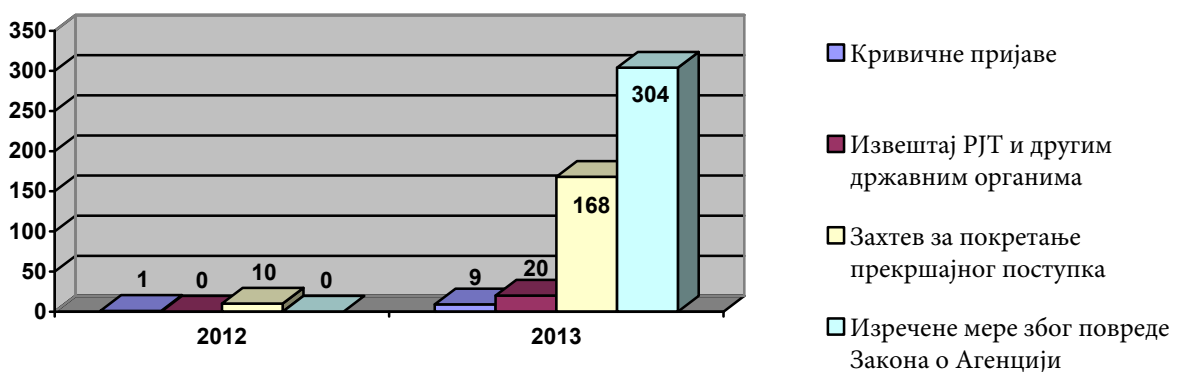
Од наведених девет кривичних пријава: у два случаја подигнут је оптужни предлог; за пет кривичних пријава наложено је предузимање одређених истражних радњи; две кривичне пријаве се налазе у фази одлучивања од стране Тужилаштва.

Републичком јавном тужилаштву, односно другим државним органима, поднето је 20 извештаја због постојања основа сумње да су функционери, чија је имовина била предмет провера, извршили друго кривично дело предвиђено Кривичним закоником или другим прописима (примање/давање мита, злоупотреба службеног положаја, прање новца, пореска утаја, и слично).

Извештаји су прослеђени:

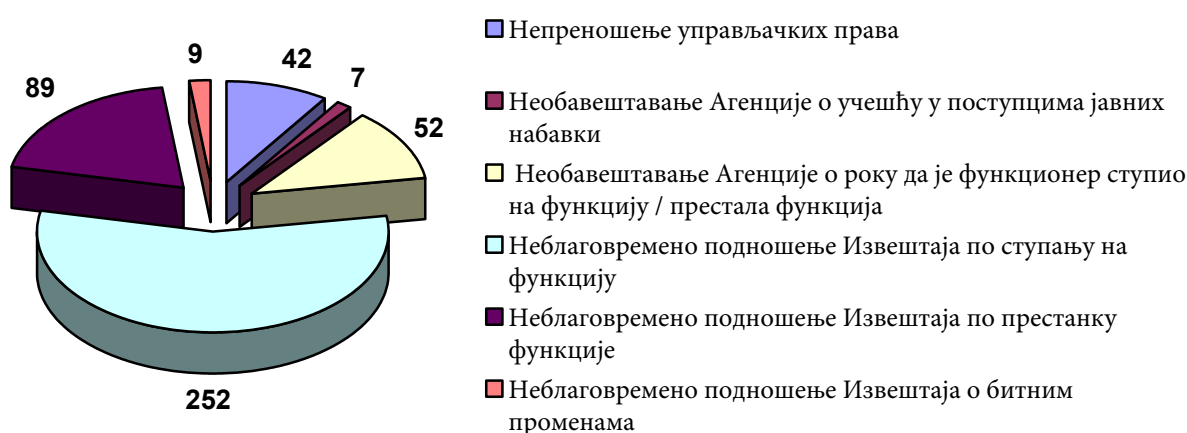
- Надлежном тужилаштву – 7;
- Пореској управи – 3;
- Управи за спечавање прања новца – 6;
- МУП – 3;
- Буџетској инспекцији – 1.

У 2013. години у оквиру надлежности Сектора покренут је укупно 451 поступак због повреде Закона о Агенцији, и то:

- Због повреде одредаба члана 35, односно непреношења управљачких права за време вршења јавне функције у законом прописаном року – 42 поступка;

- Због повреде члана 36, односно необавештавања Агенције о учешћу у поступцима јавних набавки – 7 поступака;
- Због повреде одредаба члана 43, став 1, односно због необавештавања Агенције у законом прописаном року да је функционер ступио на функцију, односно да му је функција престала – 52 поступка;
- Због повреде одредаба члана 43, став 2, односно неблагоприятног подношења извештаја о имовини и приходима по ступању на функцију – 252 поступка;
- Због повреде члана 43, став 4, односно неблагоприятног подношења извештаја о имовини и приходима по престанку функције – 89 поступка;
- Због повреде одредаба члана 44, став 1, односно неблагоприятног подношења извештаја о битним променама – 9 поступка.

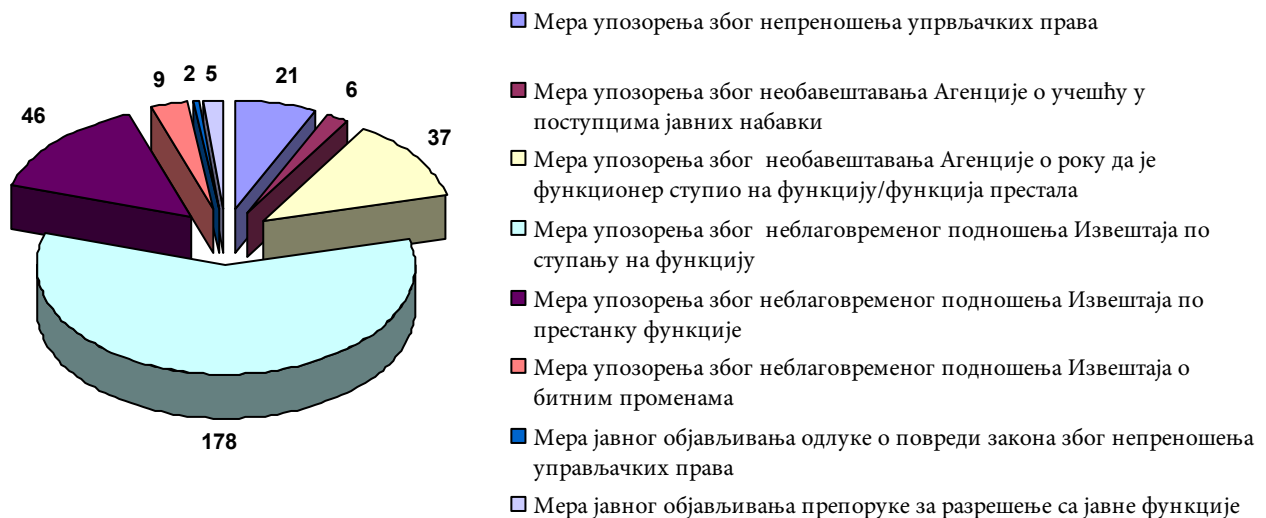
Од укупног броја покренутих поступака највећи број, односно 64, је против народних посланика. Поступци су покренути и против 2 министра, 11 помоћника министара, 13 државних секретара и 4 саветника председника РС.

На локалном нивоу, највећи број поступака (54) покренут је против председника општина; 51 поступак против чланова општинских већа; 9 градоначелника; 8 помоћника градоначелника; 14 председника скупштина општина. Такође, покренуто је 45 поступака против директора привредних друштава, чији је оснивач Република, аутономна покрајина, град или општина, 54 поступака против чланова управних или надзорних одбора, као и против 26 судија.

Изречене су 304 мере:

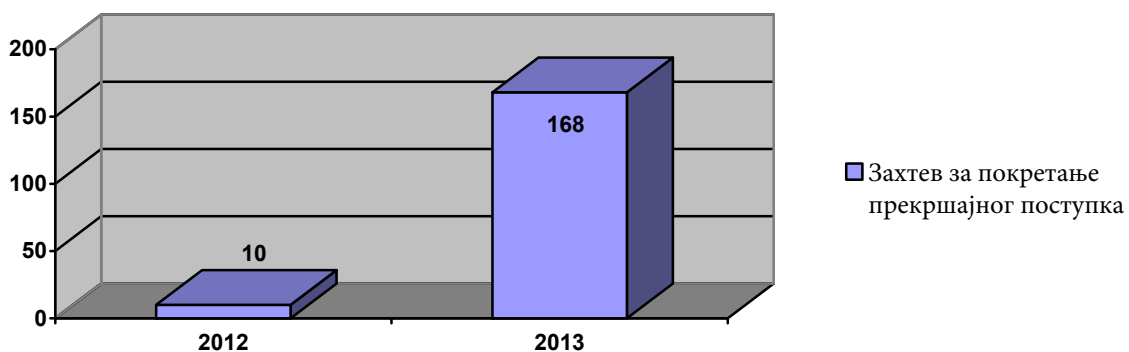
- Мера упозорења – 297;
 - Због непреношења управљачких права за време вршења јавне функције у законом прописаном року (члан 35) – 21;
 - Због необавештавања о учешћу у поступцима јавних набавки у законом прописаном року (члан 36) – 6;
 - Због необавештавања Агенције у законом прописаном року да је функционер ступио на функцију, односно да му је функција престала (члан 43, ст. 1 Закона) – 37;
 - Због неблагоприятног подношења извештаја о имовини и приходима по ступању на функцију (члан 43, ст. 2) – 178;
 - Због неблагоприятног подношења извештаја о имовини и приходима по престанку функције (члан 43, ст. 4) – 46;

- Због неблаговременог подношења извештаја о битним променама (члан 44, ст. 1) – 9;
- 2 мере јавног објављивања одлуке о повреди закона због непреношења управљачких права за време вршења јавне функције (члан 35);
- 5 мера јавног објављивања препоруке за разрешење са јавне функције:
 - 3 због непреношења управљачких права за време вршења јавне функције ни по изреченој мери упозорења (члан 35);
 - 1 одговорном лицу у органу у коме функционер врши јавну функцију због необавештавања Агенције у законом прописаном року да је функционер ступио на функцију, односно да му је функција престала (члан 43, ст. 1);
 - 1 због неподношења извештаја у законом прописаном року (члан 43, ст. 2).

Током 2013. године Сектор је поднео 168 захтева за покретање прекршајних поступака, и то:

- Због неблаговременог подношења извештаја о имовини и приходима (члан 74, ст. 1, тач. 11 Закона) – 142;
- Због недостављања обавештења о ступању на функцију / престанку функције (члан 74, ст. 3, тач. 4 Закона) – 9;
- Због непреношења управљачких права (члан 74, ст. 1, тач. 7 Закона) – 11;
- Због необавештавања Агенције о учешћу у поступцима јавних набавки (члан 76 Закона) – 6.

У 2013. години Прекршајни суд у Београду донео је 26 одлука и то:

- 5 осуђујућих (запрећена казна за правно лице од 100.000 до 500.000 динара, а за одговорно лице од 10.000 до 50.000 динара), и то:
 - 1 изречена новчана казна у износу од 200.000 за правно лице, односно 20.000 за одговорно лице;
 - 1 изречена новчана казна у износу од 150.000 за правно лице, односно 15.000 за одговорно лице;
 - 3 изречене новчане казне у износу од 100.000 за правно лице, односно 10.000 за одговорно лице.
- за прекршај из члана 74, став 3, тачка 4
 - једно решење о одбацивању захтева због застарелости (захтев застарео у суду).
- за прекршај из члана 74, став 1, тачка 11
 - 20 одлука (запрећена казна за функционера од 50.000 до 150.000 динара)
 - 4 решења о обустави – изјављене су жалбе
 - 1 решење о прекиду поступка
 - 15 осуђујућих пресуда:
 - 7 изречених казни у износу од по 50.000 динара
 - 1 изречена новчана казна у износу од 30.000
 - 2 изречене новчане казне у износу од по 25.000
 - 1 изречена новчана казна у износу од 10.000
 - 4 опомене – изјављене су жалбе

Виши прекршајни суд је у 2 случаја донео пресуде по жалби на изречене опомене. У једном случају потврђена је пресуда првостепеног прекршајног суда, а у другом је укинута првостепена пресуда и предмет је враћен на поновни поступак.

2.5. Каталог поклона

2.5.1. Законодавни оквир

§ Функционер је дужан да о сваком поклону у вези са вршењем јавне функције обавести државни или други орган, организацију, јавну службу у којој врши јавну функцију, који су обавезни да о поклонима воде посебну евиденцију. Копија евиденције за претходну календарску годину доставља се Агенцији, најкасније до 1. марта текуће године. Агенција објављује каталог поклона за претходну календарску годину до 1. јуна текуће године (одредба члана 41. Закона о Агенцији).

2.5.2. Значај

Значај вођења и објављивања Каталога поклона првенствено се огледа у транспарентности обављања јавне функције, јачању поверења грађана у функционера лично, његов рад, али и рад институције у којој врши функцију, као и омогућавању контроле евентуалног сукоба интереса.

2.5.3. Кључни резултати

Каталог поклона функционера за 2012. годину, који броји 550 поклона, објављен је у априлу 2013. године (законски рок је 1. јун 2013. године). Најчешће пријављени поклони у

претходној години су: књиге, слике, фотографије, плакете, мобилни телефони, вина и друга алкохолна пића. Највећи број поклона су протоколарни поклони. Највише поклона пријавили су: Генерални секретаријат председника Републике, Влада РС, Народна скупштина, Министарство спољних послова, Министарство саобраћаја, Министарство одбране, Влада АПВ, град Београд, град Крагујевац и општина Параћин.

Рок за доставу података о поклонима за претходну календарску годину истиче 1. марта 2014. године, а Каталог поклона биће објављен до 1. јуна 2014. године, у складу са Законом о Агенцији.

2.6. Евиденција о преносу управљачких права

2.6.1. Законодавни оквир

§ Функционер је дужан да у року од 30 дана од избора, постављења или именованја, пренесе своја управљачка права у привредном друштву на правно или физичко лице које није повезано лице, да их оно, у своје име, а за рачун функционера, врши до престанка јавне функције.

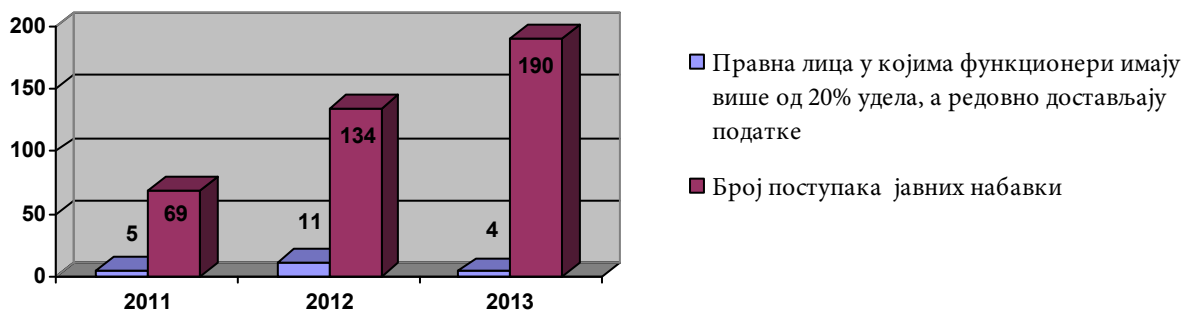
2.6.2. Значај

Значај вођења и објављивања листе правних лица у којима је функционер власник више од 20 % удела или акција важно је због транспарентности и контроле да ли функционер јавну функцију врши тако да јавни интерес не подреди приватном и да ли користи јавну функцију за стицање било какве користи за себе или повезано лице.

2.6.3. Кључни резултати

У обављању послова из своје надлежности Сектор врши контролу преноса управљачких права на друго физичко или правно лице које није повезано лице, које их у своје име, а за рачун функционера врши до престанка јавне функције, као и у другим случајевима предвиђеним законом. Лице на које је функционер пренео управљачка права постаје повезано лице. У току 2013. године 63 функционера су извршила пренос управљачких права.

Током 2013. године 4 правна лица у којима функционери имају више од 20% удела, су обавештавали Агенцију о поступцима јавних набавки у којима су учествовали и то за укупно 190 поступака јавних набавки.

2.6.4. Препреке у раду

- Непрецизне и нејасне одредбе Закона о Агенцији доводе до проблема у комуникацији са другим органима, а што је посебно изражено у делу који се односи на сарадњу са другим институцијама;
- Велики прилив докумената, недовољан број запослених, као и недостатак адекватног простора за одлагање и чување обимне документације;
- Немогућност директног приступа базама података и евиденцијама које воде други надлежни државни органи.

2.6.5. Препоруке

Изменити и допунити, односно донети нови Закон о Агенцији којим ће се омогућити ефикаснији рад Агенције, ојачати њена аутономија и прописати јаснија и строжа правила о одговорности јавних функционера, а посебно:

- Прописати да јавна функција на коју је функционер ступио противно одредбама Закона о Агенцији престаје по сили закона уколико надлежни орган или његово стално радно тело не донесе одговарајућу одлуку у року од осам дана од дана пријема одлуке Агенције;
- Предвидети дужи рок застарелости за прекршаје предвиђене Законом о Агенцији, у складу са интенцијом Конвенције УН против корупције;
- Проширити обавезу пријављивања имовине и прихода на све крвне сроднике јавног функционера у правој линији;
- Овластити Агенцију на непосредан и неометан приступ евиденцијама и документацији државних органа и организација;
- Прописати овлашћење Агенције да организује јавна слушања на која позива представнике надлежних органа, организација, политичких субјеката и других правних лица, као и научне и јавне раднике ради расправљања питања која се односе на недозвољене утицаје на јавног функционера;
- Прописати забрану за органе који су надлежни за номиновање на јавну функцију да предложе кандидата коме је Агенција изрекла неку од законом прописаних мера;
- Прописати обавезу за функционере који поседују више од 3% акција или удела у правном лицу да пријаве не само своје учешће у том правном лицу него и акције и уделе тог правног лица у другим правним лицима;
- Предвидети ефикасније механизме против функционера који поступају супротно Закону о Агенцији;
- Информационо повезати базе података Агенције и других државних органа који воде евиденције и податке од значаја за поступање Агенције.

3. КОНТРОЛА ФИНАНСИРАЊА ПОЛИТИЧКИХ СУБЈЕКТА

3.1. Законодавни оквир

Члан 27. Закона о финансирању политичких активности обавезује политичке странке, коалиције и групе грађана да воде евиденције о својим финансијама и да о томе у законом прописаним роковима поднесу извештаје Агенцији.

3.2. Значај

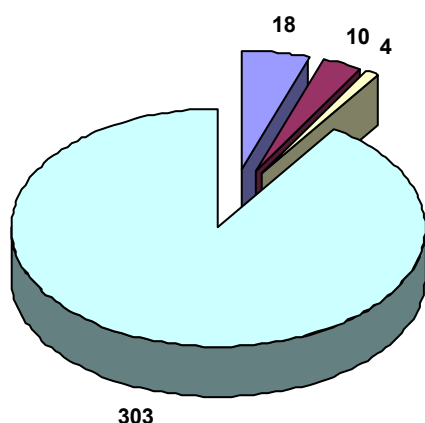
Транспарентност у прикупљању и трошењу средстава у политици важан је предуслов у борби против политичке, али и корупције на свим нивоима у друштву. Стога је контрола финансирања политичких активности политичких субјеката, њиховог редовног рада и изборних кампања веома значајна у борби против корупције.

3.3. Кључни резултати

- Извршена је контрола извештаја о трошковима изборних кампања у 2012. години;
- Извршена је контрола поднетих годишњих финансијских извештаја политичких субјеката за 2012. годину;
- Организован је и координиран рад посматрача током изборних кампања које су спроведене у 2013. години и то:
 - Подаци прикупљени током мониторинга изборних кампања спроведених у 2013. години су систематизовани;
 - Извршена је контрола извештаја о трошковима изборних кампања из 2013. године.

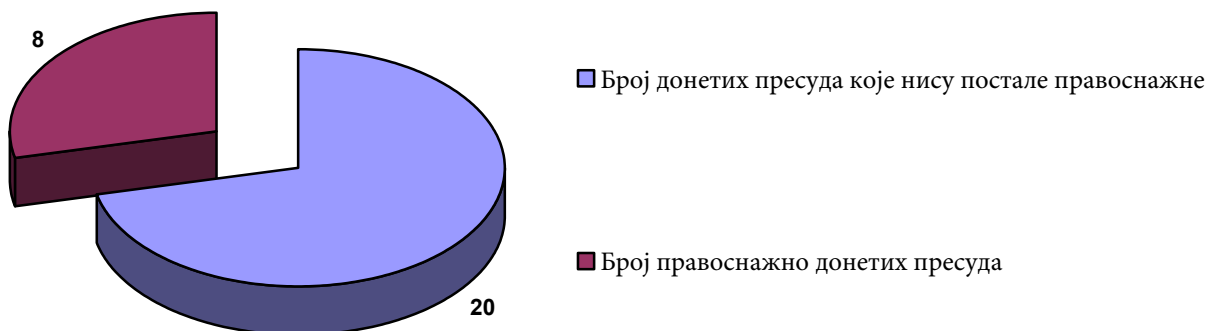
У 2013. години поднето је укупно 335 захтева за покретање прекршајних поступака. Од тога, због неподношења годишњих финансијских извештаја за 2012. годину 18 захтева, због неподношења извештаја о трошковима изборних кампања за 2013. годину 10 захтева и због неподношења мишљења овлашћеног ревизора уз годишњи финансијски извештај за 2012. годину 4 захтева. Због неподношења извештаја о трошковима изборних кампања у 2012. години поднето је 303 захтева надлежном суду.

Приказ поднетих захтева за покретање прекршајних поступака

- Због неподношења годишњих финансијских извештаја за 2012.
- Због неподношења извештаја о трошковима изборних кампања за 2013.
- Због неподношења мишљења овлашћеног ревизора уз годишњи финансијски извештај за 2012.
- Због неподношења извештаја о трошковима изборних кампања у 2012.

Приказ донетих пресуда по поднетим захтевима

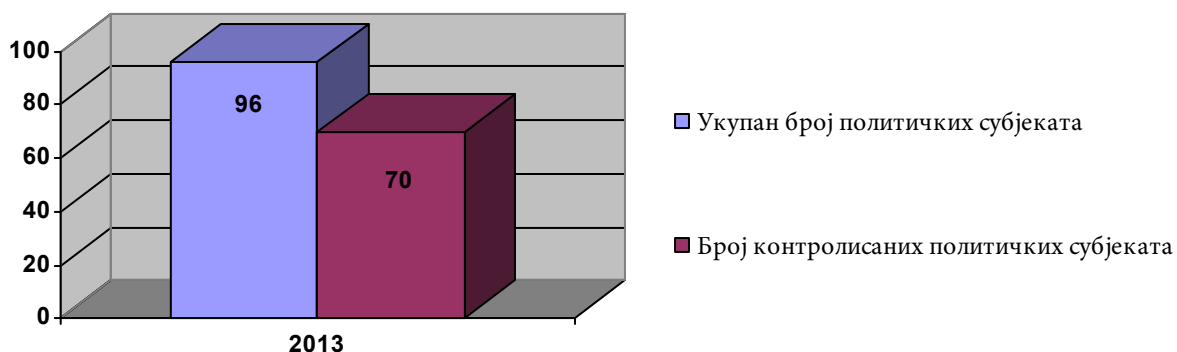

Од поднетих 335 захтева за покретање прекршајних поступка, донето је 28 пресуда, од којих је 8 постало правоснажно.

3.4. Мониторинг изборних кампања

Након спроведеног мониторинга изборних кампања у 2012. години, Агенција је у складу са Законом о финансирању политичких активности наставила да и током 2013. године посматра активности политичких субјеката у време трајања изборних кампања. Предмет посматрања биле су све активности политичких субјеката којима се промовише изборна листа и кандидати. Посматрачи су водили евиденцију о уоченим јавним догађајима, подељеном изборном материјалу, јавном оглашавању (билборди, панои, улични банери, плакати и др.) као и оглашавању у локалним електронским и штампаним медијима.

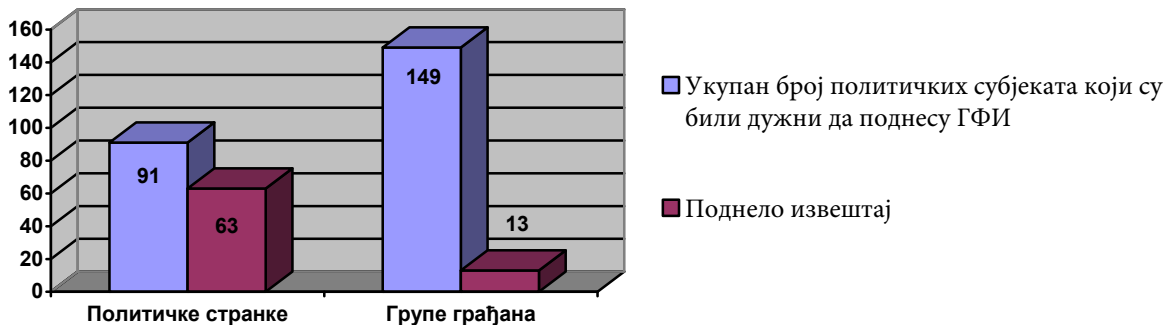
Мониторингом Агенције обухваћене су политичке активности 70 политичких субјеката у изборним кампањама из 2013. године.

3.4.1. Пријем, објава и контрола годишњих финансијских извештаја

Годишњи финансијски извештај за 2012. годину, као и извештај о прилозима и имовини уз претходно прибављено мишљење овлашћеног ревизора који су политички субјекти који имају представнике у представничким телима и регистроване политичке странке били дужни да поднесу Агенцији до 15. априла 2013. године, осим података који се односе на редован рад за 2012. годину, обухвата и податке садржане у извештајима о трошковима изборних кампања спроведених поводом избора у 2012. години. Годишњи финансијски извештај за 2012. годину било је у обавези да поднесе 240 политичких субјеката, односно 91

регистрована политичка странка и 149 група грађана. Извештај је поднело 63 политичке странке и 13 група грађана, док извештај није поднело 164 политичка субјекта, односно 28 политичких странака и 136 група грађана.

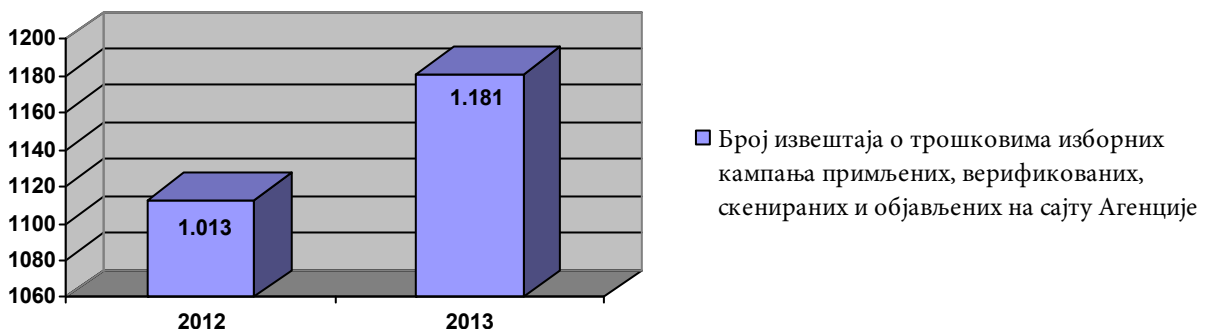
Примљени извештаји су верификовани и објављени на сајту Агенције.

Агенција је извршила контролу поднетих годишњих финансијских извештаја политичких субјеката за 2012. годину, као и мишљења овлашћених ревизора по политичким субјектима. Налазе контроле Агенција је представила јавности путем штампане публикације „Контрола финансирања политичких субјеката – Годишњи финансијски извештаји за 2012. годину“.

3.4.2. Пријем, верификација и објава на сајту Агенције извештаја о трошковима изборних кампања

Током 2013. године примљено је, верификовано и објављено на сајту Агенције 1.181 извештај о трошковима изборних кампања. Од укупно примљених извештаја, 68 се односи на изборе који су одржани у 2013. години, док се 1.113 односи на извештаје о трошковима изборних кампања спроведених поводом избора одржаних у 2012. години, а које су политички субјекти доставили након подношења захтева за покретање прекршајног поступка због пропуштања рока за доставе.

Примљено је, верификовано и објављено на сајту Агенције 79 годишњих финансијских извештаја политичких субјеката за 2012. годину.

3.4.3. Контрола извештаја о трошковима изборних кампања и годишњих финансијских извештаја – прикупљање података од државних органа, правних лица и политичких субјеката

У циљу прикупљања података потребних за контролу извештаја о трошковима изборних кампања и годишњих финансијских извештаја, упућени су захтеви за доставу

података следећим државним органима, правним лицима и политичким субјектима: Министарству финансија, Скупштини АП Војводине, градским и општинским одељењима за финансије, Министарству унутрашњих послова, Министарству рада и социјалне политике, Републичком фонду за пензијско и инвалидско осигурање, Националној служби за запошљавање, Пореској управи и Управи за јавне набавке (упућено 189 захтева).

Тражени су подаци о укупном износу трансферисаних средстава из буџета одговарајућег нивоа за покриће трошкова изборних кампања политичких субјеката, као и износ средстава за редован рад који је трансферисан политичким субјектима са назнаком броја рачуна на који су средства пренета, лични подаци о одговорним лицима у политичком субјекту; подаци о висини зарада и другим врстама прихода физичких лица који су били даваоци прилога политичким субјектима; подаци о томе која су физичка лица као даваоци прилога политичким субјектима били корисници материјалне подршке у смислу члана 79. Закона о социјалној заштити („Службени гласник РС”, бр. 24/2011), висину новчане помоћи или друге врсте помоћи; подаци о правним лицима, даваоцима прилога политичким субјектима који су били корисници субвенција и износ тих субвенција у оквиру мера активне политике запошљавања; подаци о томе која су правна лица и предузетници, као даваоци прилога политичким субјектима, учествовали као понуђачи у поступку јавне набавке и са којима од њих је закључен уговор о јавној набавци и која је вредност уговора и датум закључења; податке о томе да ли су правна лица и предузетници као даваоци прилога имали измирене обавезе по основу јавних прихода на дан давања прилога политичком субјекту.

Пословним банкама (упућено 80 захтева) – тражени су изводи по свим динарским и девизним рачунима политичких субјеката за редован рад у 2012. години и за изборне кампање у 2013. години, са подацима који се односе на промет по рачунима, податке о лицима која су овлашћена за располагање средствима са рачуна и уговоре о одобреним кредитима и банкарским гаранцијама за изборне кампање и за редован рад.

Градским и општинским изборним комисијама (упућено 23 захтева) – тражени су подаци који се односе на проглашене изборне листе; захтевана је достава коалиционих споразума и споразума о оснивању група грађана у случају када су коалиције и групе грађана као политички субјект подносили листу или предлагали кандидата, решења о проглашењу изборних листа; изјаве политичких субјеката о намерама да користе средства из јавних извора за покриће трошкова изборне кампање; одлуке изборних комисија о проглашењу коначних резултата избора за одборнике у скупштинама градова и општина; одлуке изборних комисија о додели мандата одборницима у скупштинама градова и општина.

Закуподавцима билборда, штампаријама и локалним медијима (упућено 130 захтева) – тражени су подаци који се односе на пружене услуге политичким субјектима; уговори којима су прецизирани услови пружених услуга и сва друга документација која се односи на плаћање услуга и дуговања.

Телевизијама са националном фреквенцијом и локалним ТВ и радио станицама (упућено 15 захтева) – тражени су подаци који се односе на пружене услуге оглашавања политичким субјектима, уговори којима су прецизирани услови пружених услуга оглашавања и сва друга документација која се односи на плаћање услуга и дуговања.

Аутопревозницима (упућено 26 захтева) – тражени су подаци који се односе на врсту и регистарски број возила које су политички субјекти користили поводом јавних догађаја у изборној кампањи и подаци о уговореној и тржишној цени пружених услуга.

Политичким субјектима (упућено 213 захтева) – тражени су подаци о овлашћеним лицима у политичком субјекту који су одговорни за финансијско пословање и подношење извештаја; подаци о допуни годишњих финансијских извештаја који се односе на формалне и садржинске недостатке, као и изјаве или потврде давалаца прилога политичком субјекту да су измирили све обавезе по основу јавних прихода и изјаву да не врше нити да су у последње две године вршили делатност од општег интереса по основу уговора, као и изјаве о власничкој структури давалаца прилога; подаци о стању дуговања према добављачима и стању дуговања по основу кредита на дан 31.12.2013. године.

3.5. Сарадња са политичким субјектима

Посебан вид сарадње са политичким субјектима остварен је преко пружања подршке приликом подношења годишњег финансијског извештаја и извештаја о трошковима изборних кампања електронским путем.

Такође, Агенција је на захтев политичких субјеката дала 8 мишљења у вези са тумачењем Закона о финансирању политичких активности.

3.6. Препреке у раду

- Неусаглашеност Закона о финансирању политичких активности са Законом о платном промету, у делу који се односи на отварање рачуна за редован рад и изборну кампању групама грађана које као политички субјекти не могу да отворе рачун за редован рад и изборну кампању, као што то могу да учине политичке странке јер нису правна лица, већ рачун могу да отворе на име физичког лица који је члан групе грађана, без могућности назнаке назива групе грађана и његове намене. Тиме није могуће разликовати рачун групе грађана од приватног рачуна физичког лица.
- Политички субјекти који су на изборима учествовали као коалиција или група грађана, у великом броју случајева нису својим споразумима о формирању коалиције или образовању групе грађана предвидели лице које је у складу са Законом о финансирању политичких активности одговорно за финансијско пословање и подношење извештаја, чиме се успорава рад Агенције приликом подношења захтева за покретање прекршајног поступка.
- Немогућност прибављања података који се односе на личне податке о одговорним лицима у политичком субјекту (окривљенима у прекршајном поступку).

3.7. Препоруке

- Прописати политичким субјектима забрану бављења хуманитарним и сличним активностима;

- Поштрити казнену политику за повреду одредаба Закона о финансирању политичких активности у циљу ефикасније борбе против корупције;
- Унапредити електронску комуникацију Агенције са другим државним органима ради ефикасније размене података;
- Унапредити сарадњу са пословним банкама и пружаоцима услуга политичким субјектима кроз међусобно прихватање форме за доставу тражених података у циљу њихове брже и квалитетније обраде.

II. ПОДРШКА ГРАЂАНИМА У РАЗОТКРИВАЊУ КОРУПЦИЈЕ

1. ПРЕДСТАВКЕ

1.1. Законодавни оквир

Агенција поступа по представкама правних и физичких лица (члан 5. Закона о Агенцији). Од подносиоца представке Агенција може тражити додатне информације, објашњења и документацију и дужна је да подносиоца представке обавести о исходу поступка по представци.

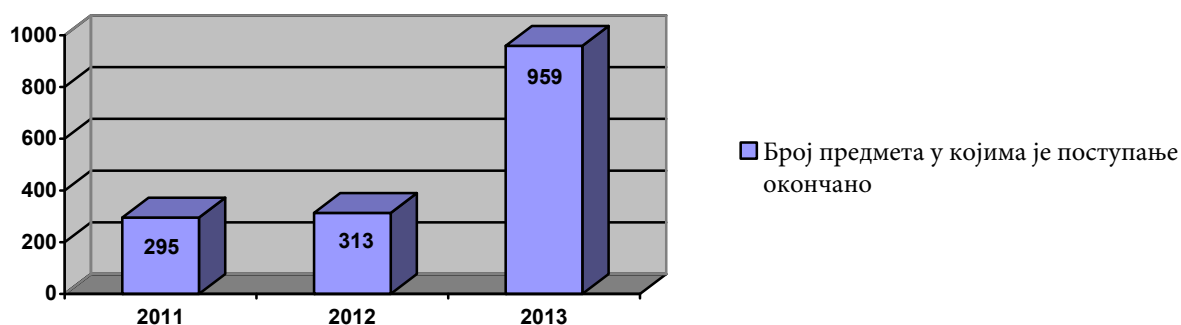
1.2. Значај

Сектор за представке и канцеларије округа је место са ког може да се посматра корупција у Србији и виде области, врсте и места где се корупција појављује. Представке су ресурс који омогућава Агенцији да ојача своје капацитете за спровођење истраживања и боље дефинише медијске кампање. Рад по представкама је значајан за промену тренда нерадог пријављивања случајева корупције од стране грађана, које је највећим делом присутно из разлога што постоји свест да институције неће ништа предузети поводом њихових пријава.

Рад по представкама је значајан за борбу против корупције из разлога што се, с једне стране, утврђује повреда Закона о Агенцији, и, с друге стране, идентификују се проблеми који доводе до коруптивних радњи у оквиру јавног сектора у Србији.

1.3. Кључни резултати

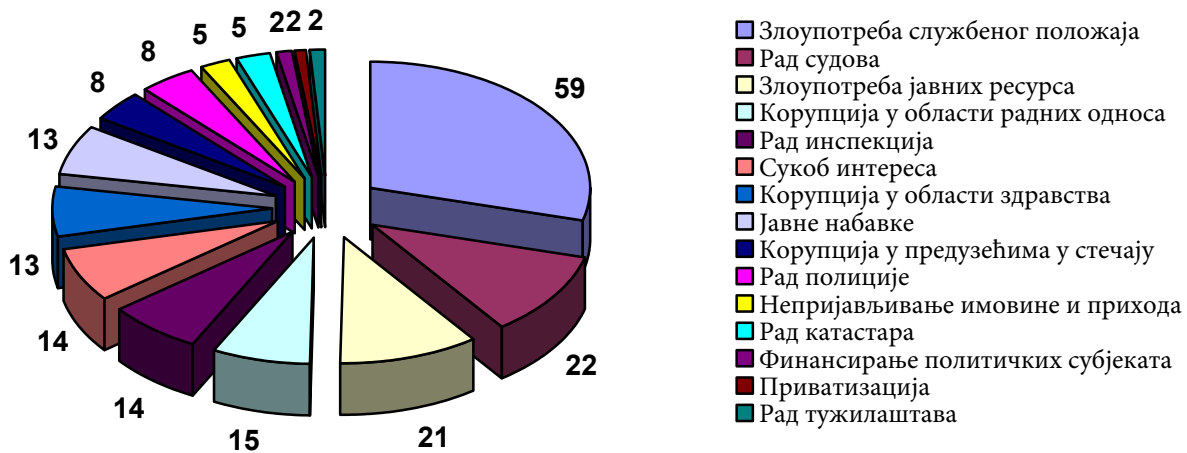
У току 2013. године Сектор за представке и канцеларије округа имао је у раду укупно 2.302 предмета. Од тога су 233 предмета пренета из 2011. године, а 420 предмета пренето је из 2012. године. У 2013. години примљено је 1.649 предмета. Од укупног броја предмета који су били процесуирани у извештајном периоду, рад је окончан у 959 предмета.

Анализа поднетих представки указује на то да су грађани најчешће указивали на неправилности у раду органа управе, правосуђа као и на неправилности у поступку приватизације. Следе здравство, просвета, јавне набавке, стечај и урбанизам.

Грађани су се путем микросајта www.prijavikorupciju.rs најчешће жалили на: злоупотребу службеног положаја (59), рад судова (22), злоупотребу јавних ресурса (21), корупцију у области радних односа (15), рад инспекција (14), сукоб интереса (14), корупцију у

области здравства (13), јавне набавке (13), корупцију у предузећима у стечају (8), рад полиције (8), непријављивање имовине и прихода (5), рад катастарa (5), финансирање политичких субјеката (2), приватизацију (2) и рад тужилаштва (2).

1.4. Препреке у раду

- Законско ограничење надлежности Агенције да сама непосредно контролише и истражује коруптивна поступања на која подносиоци представки указују. Стога се Агенција ослања у великој мери на податке и информације које на захтев добије од надлежних органа. Спорост овакве комуникације у највећој мери умањују и успешност Агенције у овим пословима. Такође, Агенција не поступа по анонимним представкама, због чега јој остаје једино могућност да их прослеђује надлежним органима.
- Недостатак детаљније уређеног законодавног оквира када је реч о поступању по представкама.
- Непоштовање обавезе других државних органа да у остављеном року доставе информације и податке од значаја за поступање по представкама.

1.5. Препоруке

Изменити и допунити, односно донети нови Закон о Агенцији, а посебно:

- Овластити Агенцију на непосредан и неометан приступ евиденцијама и документацији државних органа и организација;
- Детаљније уредити како и када Агенција поступа по представкама у којима се указује на коруптивне радње у поступању органа јавне власти;
- Овластити Агенцију да поступа по анонимним представкама у којима се указује на коруптивне радње.

2. ЗАШТИТА УЗБУЊИВАЧА

2.1. Законодавни оквир

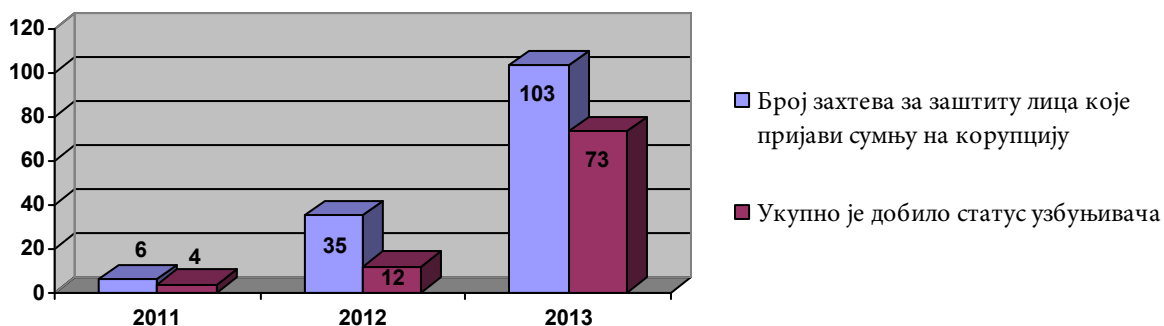
§ Одредбама члана 56. Закона о Агенцији прописано је да државни службеник, односно запослени у органима јавне власти не може да трпи штетне последице ако у доброј намери поднесе пријаву сумње на корупцију Агенцији када оправдано верује да постоји корупција у органу у коме ради. У циљу заштите ових лица Агенција пружа неопходну помоћ, у складу са законом и Правилником о заштити лица које пријави сумњу на корупцију.

2.2. Значај

Значај адекватне нормативне и ефикасне заштите особа које пријаве сумњу на корупцију – узбуњивача од великог је значаја за борбу против корупције. Компаративна искуства показују да би многе „корупционашке афере“ остале неоткривене да није било узбуњивача, који су на њих први указали.

2.3. Кључни резултати

- Од укупно 103 поднета захтева за добијање статуса узбуњивача, њих 73 је тај статус и добило.

Од укупног броја поднетих захтева за заштиту (103) Агенцији у 2013. години, није признат статус узбуњивачима у 26 случајева јер је утврђено да није испуњен неки од предвиђених услова прописаних Правилником о заштити лица која пријаве сумњу на корупцију: нису државни службеници односно лица запослена у органима јавне власти; подносиоцима захтева је претходно престао радни однос у тим органима, па у моменту подношења захтева нису лица која раде у органу у којем пријављују корупцију; нису указали на случај корупције (најчешће се указује на повреду прописа из области радних односа); запослени у приватним предузећима; у исто време захтевају пружање заштите анонимности и пружање заштите од одмазде што Агенција није у могућности да пружи сходно одредбама Правилника које не пружају правни основ за такво поступање. У једном случају лице је одустало од захтева за заштиту. У 3 случаја није донета одлука због тога што није прецизан

захтев, не садржи све потребне податке или други формални недостаци спречавају поступање али се у разговору са лицима која су поднела захтев недостаци отклањају.

Пракса Агенције је показала да ниједан захтев није одбијен из разлога што није у доброј вери пријављен случај корупције. Међутим, једном узбуњивачу је због накнадног сазнања о непостојању добре вере приликом пријаве корупције статус одузет.

III. ЕДУКАЦИЈЕ

1. Законодавни оквир

§ Агенција може да учествује у припремању односно да припрема програме обуке о борби против корупције у државним органима и организацијама, територијалној аутономији и локалној самоуправи, јавним службама и другим правним лицима, који спроводе обуке државних службеника и запослених у сарадњи са Агенцијама. Агенција може да учествује у програмима обуке о борби против корупције у средствима јавног информисања и приватном сектору (члан 64 Закона о Агенцији).

2. Значај

Развијање друштвеног, институционалног и индивидуалног интегритета, јачање свести о значају индивидуалне одговорности и професионалности, јачање етичких компетенција.

3. Кључни резултати

Током 2013. године организовано је и спроведено 23 семинара у трајању од 37 дана, односно 204 радна сата, на којима је учествовало 417 полазника.

У извештајном периоду примењивани су програми о: а) етици и интегритету (корупција – законска дефиниција и опште значење појма; етичке дилеме; морал и етика; одговорност руководиоца и етичко лидерство; организациона култура и култура понашања; одговорност и професионалност); б) механизмима за борбу против корупције (међународни документи и стандарди у области борбе против корупције; национална стратегија и акциони план за борбу против корупције; улога независних државних тела у правном систему државе; етички кодекси; планови интегритета; доношење одлука и етичке дилеме, контрола сукоба интереса; други контролни механизми) и в) надлежностима Агенције (набрајање и објашњење механизма).

Циљне групе едукативних активности током 2013. године били су запослени и функционери у јавној управи на свим нивоима, представници организација цивилног друштва, студенти и новинари.

Семинари су организовани: на позив институција јавне управе, на основу уговора о сарадњи и на основу учешћа у пројектним активностима организација цивилног друштва, у складу са Смерницама Агенције за борбу против корупције за сарадњу са цивилним друштвом.

Полазници семинара били су: запослени у јавној управи (178 полазника на 11 семинара), студенти (172 полазника на 8 семинара), представници организација цивилног друштва (38 полазника на 2 семинара) и новинари (29 полазника на 2 семинара).

У оквиру сарадње са Службом за управљање кадровима Владе Републике Србије (СУК) организовано је 5 семинара, у пет дана, односно 29 радних сати, којима је присуствовало 57 учесника.⁴ Са овом службом је 16. децембра 2013. године потписан и Споразум о сарадњи којим је прецизиран начин сарадње у 2014. години.

⁴ Осим запослених у Одељењу за едукације, кампање и сарадњу са цивилним друштвом који су одржали 3 од 5 семинара, предавачи у СУК-у су били и запослени у Служби за решавање о сукобу интереса и Сектору за

Поред тога, Агенција је на позив других државних органа одржала два семинара у 2013. години.⁵

Одељење за едукације, кампање и сарадњу са цивилним друштвом урадило је у септембру 2013. године процену потреба запослених у Агенцији за додатним стручним усавршавањем на основу чега је објављен Извештај. До краја претходне године израђен је и усвојен План и програм обука запослених у Агенцији за борбу против корупције за 2014. годину.

Одељење је израдило и Приручник за тренинг о интегритету који је доступан и у електронској форми.⁶

4. Препоруке

- Обавезати законом све јавне функционере и запослене у јавном сектору да похађају обуке из области етике и интегритета;
- Обезбедити да сви директни и индиректни корисници буџета Републике Србије имају особу која ће бити задужена за организацију и спровођења обука из области етике и интегритета.

оперативне послове (један семинар) и Одсеку за планове интегритета (један семинар).

⁵ На позив Безбедносно-информативне агенције, 27. фебруара 2013. године одржана је презентација мандата Агенције за 50 запослених у БИА; на позив Женевског центра за демократску контролу оружаних снага, који спроводи пројекат „Развој капацитета за стратешко руковођење Министарства унутрашњих послова Републике Србије“, одржан је семинар 26. септембра 2013. године у просторијама Криминалистичко-полицијске академије за запослене у МУП.

⁶ http://www.acas.rs/sr_cir/podizanje-antikorupcijske-svesti/920.html.

**IV. ОБЕЗБЕЂИВАЊЕ МЕХАНИЗАМА
ЗА УСПОСТАВЉАЊЕ И УНАПРЕЂЕЊЕ ИНТЕГРИТЕТА
У ИНСТИТУЦИОНАЛНОМ И РЕГУЛАТОРНОМ ОКВИРУ**

1. ПЛАН ИНТЕГРИТЕТА

Увођење, примена и контрола инструмената за унапређење интегритета јавног сектора

1.1. Законодавни оквир

§ План интегритета доносе државни органи и организације, органи територијалне аутономије и локалне самоуправе, јавне службе и јавна предузећа. Агенција прати доношење и спровођење плана интегритета. Државни органи и организације, органи аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе, јавне службе и јавна предузећа дужни су да на захтев Агенције, у року од 15 дана од дана пријема захтева, доставе извештај о спровођењу плана интегритета (одредбе члана 59. Закона о Агенцији).

1.2. Значај

План интегритета садржи мере правне и практичне природе којима се спречавају и отклањају могућности за настанак и развој корупције, а нарочито: оцену изложености институције корупцији; податке о лицу одговорном за план интегритета; опис процеса рада, начина одлучивања и утврђивање послова који су нарочито подложни корупцији, као и послова или делатности, односно функције које функционер не може да обавља за време вршења јавне функције и начин њихове контроле; превентивне мере за смањење корупције.

1.3. Кључни резултати

- Развијена је методологија за вршење надзора над плановима интегритета, која обухвата оцену њиховог квалитета (објективности) и праћење примене усвојених мера за отклањање ризика за настанак корупције;
- Развијен је Акциони план за спровођење плана интегритета, као инструмент намењен органима јавне власти за ефикасну примену планираних мера за отклањање ризика из планова интегритета;
- На основу примљених 2.121 планова интегритета, обезбеђена је база за процену стања интегритета јавног сектора у Србији;
- Извршено је испитивање више од 6.000 испитаника – корисника услуга органа јавне власти у систему здравства, локалне самоуправе и правосуђа који се односе на процену интегритета органа јавне власти из перспективе грађана који користе њихове услуге.

1.4. Израда плана интегритета

Улога Агенције за борбу против корупције у процесу доношења и спровођења плана интегритета, као превентивног механизма за спречавање корупције и јачање интегритета јавног сектора, је двострука – консултативна и контролна.

Консултативна улога у процесу израде плана интегритета огледала се у доношењу Смерница за израду и спровођење плана интегритета, Приручника, Водича за израду, пакета

докумената (модела Одлуке о именовану радне групе, Упутства за радну групу, Упутства за запослене, Упитника за интервју и др.) као и у едукацији лица који су задужена за израду и спровођење плана интегритета у институцијама.

Агенција је наставила да пружа помоћ институцијама да ефикасно примене своје планове интегритета, односно да спроведу мере за отклањање утврђених ризика. У ту сврху, урађен је модел Акционог плана за спровођење плана интегритета за све области које су процењиване, као помоћ институцијама код реализације листе планираних мера. Овај документ је објављен на интернет страни Агенције и на тај начин учињен доступан свима који налазе да им може бити од користи.

По истеку рока за израду плана интегритета (14. април 2013. године) Агенција је приступила својој контролној улози у домену плана интегритета, која се огледала у следећем: направљен је списак институција које су израдиле, односно нису израдиле план интегритета и та евиденција је објављена на интернет страни Агенције (евиденција је обухватила планове интегритета који су урађени у електронској апликацији и оне које су институције урадиле у писаној форми и доставиле Агенцији). На тај начин је јавност упозната са обимом испуњавања ове законске обавезе, јер је суд јавности у овом случају једини механизам за позивање на одговорност руководиоца за неиспуњавање ове обавезе.

Статистички приказ израђених планова интегритета по системима

Систем	Укупан број институција у систему	Укупно урађених планова	Процент урађених планова
Политички	37	25	68%
Правосуђе	237	198	84%
Полиција	1	1	100%
Локална самоуправа	222	123	56%
Одбрана	13	13	100%
Привреда и финансије	111	33	30%
Пољопривреда	25	15	60%
Социјална заштита	257	115	45%
Здравство	372	105	28%
Просвета	2217	1196	54%
Култура и спорт	330	96	29%
Животна средина	28	10	36%
Заштита података, људских права и јавног интереса	11	8	73%
Јавна предузећа	622	182	29%
УКУПНО	4483	2121	47%

Из наведене статистике види се да је скоро половина институција израдила своје планове интегритета, односно извршила самопроцену изложености ризицима за настанак и

развој корупције и одредила мере које ће спроводити у наредном периоду од две године. С обзиром на то да је ово прва година увођења плана интегритета у јавни сектор Републике Србије, као и то да Закон о Агенцији не прописује санкцију за оне институције које нису израдиле план интегритета, ово је добар знак да институције имају вољу да унапреде свој рад.

1.5. Интегритет органа јавне власти из угла корисника услуга

Агенција је у оквиру пројекта, чију је имплементацију подржало Министарство спољних послова Краљевине Норвешке, спровела истраживања чији је циљ био да верификују у којој мери су органи јавне власти били непристрасни и објективни приликом усвајања сопствених планова интегритета. Истраживања која су се базирала на емпиријском утврђивању искустава корисника услуга појединих типова органа јавне власти, спроведена су у периоду од новембра 2012. до јуна 2013. године у системима здравства, локалне самоуправе и правосуђа.

Истраживачки пројекат спроведен је на узорку корисника услуга појединих органа јавне власти у овим системима и то оних типова органа који имају интензивну комуникацију са грађанима и од чијег интегритета у великој мери зависи квалитет услуга које се прижају грађанима.⁷ Основна хипотеза у конципирању истраживања била је да јачи институционални интегритет органа јавне власти и њихових запослених подразумевају виши квалитет услуга које пружају грађанима, односно да им омогућавају да на смислен и рационалан начин пружају услуге грађанима, да испуњавају своју сврху у задовољењу потреба и интереса грађана због којих су основане и због којих, превасходно, и постоје.

Истраживања која су спроведена у три система, који се према броју и типу субјеката који их чине, природи социјалних делатности које обављају и ефектима тих делатности на друштво, могу сматрати репрезентативним примером деловања целокупног јавног сектора, указују на то да је окружење у коме функционише јавна власт у Србији погодно за појаву и развој коруптивних пракси. Овакво окружење карактеришу укорењене појаве сажете у Килтгардовој формули, по којој се корупција неумитно јавља као резултат збира монопола и дискреционих овлашћења, уз одсуство одговорности.

1.6. Осврт на стање у релевантној области

Осврт на стање у области интегритета јавног сектора могуће је дати на основу три врсте показатеља: један представља анализа самог процеса усвајања планова, понашање институција у овом процесу и сарадња са Агенцијом која је остварена на том нивоу. Други извор података су анализе самих планова, односно начин и квалитет самопроцене институција о ризицима на корупцију и друге неправилности у раду. Трећу врсту података која говори о стању интегритета представљају одговори корисника услуга – грађана и поређење тих одговора са одговорима из самих планова.

Као што се могло видети из представљене статистике, скоро половина обвезника је усвојила план интегритета, што се може означити као добар учинак. Међутим, општи утисак је да руководство институција не увиђа увек праве могућности и циљеве плана интегритета

⁷ Извештаји о спроведеним истраживањима доступни су на интернет презентацији Агенције за борбу против корупције, http://www.acas.rs/sr_lat/component/content/article/41/698.html.

као превентивног антикорупцијског механизма. Често се кроз праксу могло приметити да су институције сматрале да ако процене да постоји отворен простор за наступање ризика, да ће на тај начин признати да се у тој институцији ради незаконито и да код њих има корупције. Међутим, то је управо последица несхватања суштинског значаја овог превентивног механизма и тога да објективна процена изложености институције ризицима за настанак корупције и других неправилности не значи да је институција корумпирана, већ да је идентификовала системске недостатке отпорности на корупцију и да је спремна да ради на њиховом отклањању.

Објективан приказ стања интегритета јавног сектора у Србији могуће је квалитетно сагледати кроз упоредну анализу оцене интегритета коју су себи дали представници јавног сектора (утврђивањем ризика на корупцију у плановима интегритета) и оцену интегритета коју су институцијама дали корисници њихових услуга (истраживањем искуства грађана које долази „споља“). Ова анализа показује да, са становишта односа ове две стране истог процеса, постоје две групе фактора који утичу на стање интегритета. Једна група фактора је она у вези са којом је утврђен значајан степен сагласности између пружалаца и корисника услуга о томе да заиста постоје одређени недостаци у функционисању јавног сектора и да ти недостаци заиста утичу на квалитет остваривања права и обавеза грађана. Друга група фактора је она код које је утврђено да нема такве сагласности, односно да појаве које грађани уочавају и осећају као последицу недостатка интегритета, нису у исто време препознате међу представницима јавног сектора као узроци за лоше функционисање институција, неправилности у раду и корупцију. И једна и друга група фактора представљају добар емпиријски основ за специфичне врсте препорука које могу бити дате у правцу унапређења интегритета – када је реч о првој групи чинилаца, висока сагласност око ризика претпоставља ургентно увођење механизма за њихово превазилажење и очекивану високу спремност и институција и грађана да их прихвате и спроводе. Друга група фактора који нарушавају интегритет, она које институције не препознају, а грађани их виде као проблем, подразумевају даљу анализу функционисања установа и јачање њиховог капацитета и спремности да, најпре, препознају проблем и прихвате његово решење.

Пример 1. Давање поклона запосленима убедљиво је највеће у здравственом систему – 37% пацијената у домовима здравља макар једном частило неког медицинског радника, док је у болницама тај број чак 52%; пракса давања поклона у локалним самоуправама присутна је код једне трећине (34%) корисника услуга, док је у судовима тај број 22%. Оваква пракса би се у једном свом аспекту могла смањити када би се интерно, кроз примену планова интегритета, успоставила процедура пријављивања, пријема и управљања поклонима, што сада, према процени ризика који су радиле институције, готово нигде не постоји.

Пример 2. Чак 52% пацијената је макар једном имало повода да се жали на рад здравствене установе, али је само 3% њих то и учинило; 31% грађана тврди да је макар једном имало разлога да се жали на рад службеника локалне самоуправе, 23% од тог броја је искористило своје право на жалбу; иако 35% корисника услуга сматра да су имали повода да упуте притужбу на рад судова, свега 2% је то и учинило. Диспропорција која постоји између потребе за улагањем жалби (што, између осталог, у великој мери говори о раду институција) и праксе њиховог процесуирања указује на потребу да се ова процедура регулише, односно да се коришћењем

механизма жалби и ефикасног поступања по њима (посебно жалби на различите облике корупције) унапреди рад установа и побољша квалитет пружања услуга.

Пример 3. Посебно је интересантна ситуација са оценом професионализма запослених (објективности, непристрасности, „уљудности“ у опхођењу према грађанима...), који је саставни део интегритета и појединаца и установе као такве. И док су представници јавног сектора кроз своје планове интегритета дали углавном веома добре оцене овом елементу (више од 90%), између 25% и 35% грађана који имају искуства са јавним сектором (распон варира од типова институција) сматра да запослени не обављају професионално свој посао.

Велику групу ризика по интегритет представљају такозване специфичне области, односно специфичне надлежности појединих типова установа у истраживаним системима. Планови интегритета су показали, на пример, да установе нису спремне да признају да постоје проблеми у оним областима за чије спровођење су конкретно оне надлежне, иако грађани и неке друге врсте анализа које се спроводе препознају такве ризике. Типични примери оваквих области су, на пример, допунски рад и ванстандардне услуге у здравству, грађевинско-урбанистички и инспекцијски послови у локалним самоуправама или пријем, обрада и поступање по предметима и овера документације у судовима.

1.7. Препорука

- Увести прекршајну одговорност руководиоца институције за неусвајање планова интегритета.

2. УЧЕШЋЕ У ИЗРАДИ И НАДЗОР НАД СПРОВОЂЕЊЕМ НАЦИОНАЛНЕ СТРАТЕГИЈЕ ЗА БОРБУ ПРОТИВ КОРУПЦИЈЕ И АКЦИОНОГ ПЛАНА⁸

2.1. Кључни резултати

- Израђен је Извештај о спровођењу Националне стратегије за борбу против корупције и Акционог плана за њену примену за 2012. годину;
- Израђене су Смернице за извештавање о спровођењу и вршење надзора над спровођењем Стратегије и Акционог плана и достављене свим одговорним субјектима Акционог плана.

2.2. Нова Национална стратегија за борбу против корупције

У фебруару 2013. године основана је радна група за израду Стратегије.⁹ Након тромесечне јавне расправе, Влада Републике Србије је 20. јуна усвојила текст нове Стратегије, а затим 1. јула и Народна скупштина (*Службени гласник РС*, бр. 57/13). Стратегија регулише десет области и предвиђено је испуњење циљева значајних за борбу против корупције и отклањање многих недостатака у правном и институционалном оквиру и пракси органа јавне власти.

Једна од најважнијих сугестија Агенције, као једног од учесника у процесу писања Стратегије, није усвојена. Ради се о предлогу да је неопходно увести механизме јачања отпорности система на корупцију кроз цео јавни сектор.¹⁰

Примена Стратегије је заправо отпочела почетком примене Акционог плана за њено спровођење, 6. септембра, када је документ, који је Влада усвојила 25. августа, објављен у Службеном гласнику (*Службени гласник РС*, бр. 79/13).

Новина у Стратегији односи се на механизам надзора и на успостављање основа за систем одговорности за неиспуњавање обавеза из стратешких докумената. Предвиђено је да Народна скупштина на посебној седници расправља о извештају Агенције о спровођењу Стратегије, да ће уредити поступак праћења примене закључака које је донела поводом разматрања овог извештаја уз могућност предузимања мера у случају да закључци нису спроведени без оправданих разлога, као и увођење обавезе Владе да у року од шест месеци поднесе Народној скупштини извештај о спровођењу њених закључака донетих поводом разматрања извештаја Агенције.

Стратегијом су предвиђена три механизма која обезбеђују спровођење стратешких докумената. Један је координација одговорних субјеката за њихово спровођење, коју врши Министарство правде организовањем тромесечних састанака, други је праћење резултата

⁸ Детаљан Извештај о спровођењу Стратегије и Акционог плана за 2013. годину налази се у Анексу овог извештаја.

⁹ За информације о активностима на изради нове антикорупцијске стратегије током 2012. године погледати „Извештај о раду Агенције за борбу против корупције за 2012. годину“, доступно на http://www.acas.rs/sr_cir/component/content/article/229.html.

¹⁰ За информације о сугестијама Агенције поводом израде Стратегије, погледати у „Извештају о спровођењу Стратегије и Акционог плана за 2013. годину“.

спровођења Стратегије и Акционог плана, коју врши Савет за борбу против корупције и подноси извештај Влади о препрекама за ефикасно спровођење ових докумената и трећи је надзор над спровођењем Стратегије који врши Агенција.

Агенција је поставила питање, поводом уношења оваквих решења у нову Стратегију, у каквом ће се односу налазити извештаји Савета и извештаји Агенције, да ли ће Савет узимати у обзир извештаје Агенције и обратно и које ће бити последице уколико се догоди да се ови извештаји не слажу у закључцима. Ипак, најважније питање које овако дефинисани механизми намећу јесте у чему се састоји суштинска разлика између надзора који врши Агенција и праћења резултата Стратегије које врши Савет за борбу против корупције. На основу којих критеријума је оцењено да је надзор који Агенција врши већ три године недовољан и да га треба допунити експертизом Савета за борбу против корупције. Такође, поставља се питање оправданости решења према коме извештаје о поступању по Стратегији, коју је усвојила Народна скупштина, дакле извештаје о свом раду, независни државни органи треба да подносе једном владином телу.

Један од изазова с којима се Агенција сусрела у првом периоду важења Стратегије односи се на уграђивање новина у вези с надзором над спровођењем Стратегије у Закон о Агенцији. Агенција је израдила свој предлог ових измена, према упутству из Стратегије и Акционог плана, и упутила га Министарству правде и државне управе, као овлашћеном предлагачу нацрта овог закона, крајем октобра. На захтев за информацијама о статусу ових измена који је Министарству послала након два месеца, Агенција је добила одговор у коме је набројано у ком правцу се измене Закона крећу, и наведено је да је нацрт послат на мишљење овлашћеним органима, али сам текст Нацрта, у оквиру овог одговора, Агенцији није достављен. Овакво поступање Министарства правде и државне управе за Агенцију представља својеврсни изазов у раду.

Надзор над спровођењем стратешких докумената у области борбе против корупције је једна од важних надлежности Агенције, коју она врши од свог оснивања. Стратегијом се Агенцији дају већа овлашћења у погледу истраживања процеса испуњења обавеза, па ће имати право да прикупља доказе који су у складу с индикаторима активности у Акционом плану и да обвезнике позива да се усменим путем изјашњавају о испуњавању обавеза, на састанку на коме је дозвољено присуство јавности. Она такође има могућност да органу јавне власти који обавезу није испунио, односно није испунио на начин предвиђен Акционим планом, достави мишљење о томе, о чему је дужан да расправља у року од 60 дана и да Агенцију и јавност обавести о закључцима дискусије. Агенција за борбу против корупције је током целог процеса писања нове Стратегије инсистирала на потреби за увођењем механизма одговорности за неиспуњавање обавеза из Стратегије.

3. ПРОЦЕНА РИЗИКА КОРУПЦИЈЕ У ПРОПИСИМА

3.1. Законодавни оквир

Агенција у оквиру своје надлежности (подношење иницијативе за измену и доношење прописа у области борбе против корупције, сарадња са другим државним органима у области борбе против корупције) врши анализу прописа и учествује у доношењу нових и измени и допуни постојећих, као и анализу области које су подложне корупцији (одредбе члана 5. Закона о Агенцији).

3.2. Значај

Препознавање и отклањање ризика корупције приликом израде прописа представља важну превентивну меру у борби против корупције. Наиме, уколико су одредбе прописа јасне и прецизне сужава се простор за њихово различито тумачење и примену којом се јавна овлашћења злоупотребљавају и користе за остваривање личних интереса.

3.3. Кључни резултати

- Израђена је Методологија за процену ризика корупције у прописима;
- Агенција је препозната као орган компетентан за анализу прописа и предлагање мера за отклањање ризика корупције у прописима.

Препознајући значај ове превентивне мере, Агенција је израдила Методологију за процену ризика корупције у прописима (Методологија), коју примењује приликом анализе нацрта и предлога прописа. Поред тога, Агенција је у иницијативи за измене и допуне Закона о Агенцији коју је у марту 2013. године доставила Народној скупштини, Влади и Министарству правде и државне управе, предложила да јој се повери да пропише и објави Методологију, а да се предлагачи обавезу да ову методологију примењују приликом припреме прописа.

Националном стратегијом за борбу против корупције и Акционим планом за њено спровођење поред поменутих измена Закона о Агенцији, предвиђене су, између осталог, и измене Пословника Владе и Пословника Народне скупштине на основу којих би требало да буде прописано да ће образложења предлога закона као свој обавезни елемент садржати анализу ризика корупције, а да ће Влада имати обавезу да нацрте закона и предлоге прописа доставља на мишљење Агенцији и да та мишљења прилаже уз предлоге закона Народној скупштини. Дакле, Агенција ће у овом процесу проверавати да ли су предлагачи применили Методологију приликом писања прописа и процењивати да ли у појединачним одредбама тих прописа постоје ризици корупције. Наведене измене Закона о Агенцији и пословника Народне скупштине и Владе ће, уколико предлагачи прописа своје нове обавезе схвате на одговарајући начин, а не као још једну формалност, допринети отклањању ризика корупције у поступку израде прописа, односно отклањању елемената који би могли да подстакну коруптивно понашање.

Током 2013. године, Агенција је анализирила и израдила мишљења о процени ризика корупције у одредбама 20 нацрта закона, два предлога закона и два предлога уредби и то о нацрту:

- Закона о јавном информисању и медијима;
- Закона о посредовању у промету и закупу непокретности;
- Закона о изменама и допунама Закона о државном премеру и катастру;
- Закона о општем управном поступку;
- Закона о легализацији објеката;
- Закона о уџбеницима и другим наставним средствима;
- Закона о запосленима у аутономним покрајинама и јединицама локалне самоуправе;
- Закона о изменама и допунама Закона о високом образовању;
- Закона о заштити потрошача;
- Закона о електронским медијима;
- Закона о јавним медијским сервисима;
- Закона о изменама и допунама Закона о стечају;
- Закона о приватизацији;
- Закона о запошљавању странаца;
- Закона о уређењу простора и изградњи;
- Закона о изменама и допунама Закона о националним саветима националних мањина;
- Закона о бесплатној правној помоћи;
- Закона о изменама и допунама Закона о раду;
- Радној верзији Закона о извршењу кривичних санкција;
- Радној верзији Закона о посредовању у решавању спорова;
- Предлогу закона о изменама и допунама Закона о државној управи;
- Предлогу закона о изменама и допунама Закона о државним службеницима;
- Предлогу уредбе о начину коришћења службених возила у јавној својини Републике Србије;
- Предлогу Уредбе о допунама Уредбе о поступку и начину реструктурирања субјеката приватизације.

Агенција је ова мишљења, која садрже налазе и препоруке за унапређења текста анализираних нацрта и предлога прописа, доставила министарствима и скупштинским одборима, те представила јавности на својој интернет страници Агенције и путем јавних иступа својих представника.

Агенција није у могућности да у потпуности оцени ефекат ових мишљења, пошто већина анализираних нацрта закона није ушла у скупштинску процедуру, док анализирани предлози закона, услед распуштања Народне скупштине, нису разматрани. Поред наведеног, у већини случајева, предлагачи нису обавестили Агенцију о томе да ли су разматрали њена мишљења и да ли су у целини, или делимично, прихватили препоруке које се у њима налазе. Међутим, било је и позитивних примера, односно случајева у којима су надлежна министарства сарађивала са Агенцијом у поступку припреме нацрта закона и прихватила њене сугестије и препоруке за отклањање ризика корупције.

Поред наведених активности, Агенција је у мају 2013. године поднела иницијативу за усклађивање одредаба члана 8а Уредбе о висини накнаде за коришћење података премера и катастра и пружање услуга Републичког геодетског завода са одредбама Закона о државном премеру и катастру. Након тога, у јулу 2013. године, Уставни суд Србије је утврдио да ове одредбе Уредбе нису у сагласности са Уставом.

Агенција је, такође, у овом периоду учествовала у раду радних група за израду одређених стратешких докумената и нацрта закона. Конкретно, Агенција је учествовала у раду Радне групе за израду Стратегије реформе јавне управе у Републици Србији за период 2013-2016. године; Радне групе за израду Акционог плана за унапређење отворености управе за период од 2014–2015. године и Радне групе за израду Нацрта закона о лобистичкој делатности/о заштити јавног интереса од недопуштене трговине утицајем.

Најчешћи недостаци анализираних нацрта и предлога прописа су недовољно јасне одредбе и пружање широких дискреционих овлашћења органима јавне власти приликом

њихове примене. На овај начин, органима јавне власти који треба да примењују овакве одредбе пружа се прилика да то чине по сопственом нахођењу, чиме се повећава могућност за злоупотребе. Поред тога, ризици корупције који се јављају у одредбама анализираних нацрта и предлога прописа се, пре свега, односе на препуштање министарствима да одређена питања ближе уреде подзаконским актима, иако би та питања требало уредити законским одредбама, постојање правних празнина, употребу појмова који нису дефинисани нацртом или предлогом прописа, неусаглашеност појединих одредаба и погрешно упућивање.

Процес израде прописа директно се одражава на њихов квалитет. Нажалост, овај процес у пракси често има бројне недостатке који, пре свега, почивају на чињеници да се нацрти и предлози прописа по правилу стварају у уском и затвореном кругу органа јавне власти. Наиме, не тако ретко Влада упућује предлоге закона у скупштинску процедуру без претходно спроведене јавне расправе. Такође, и у случајевима када се поводом нацрта закона спроведе јавна расправа, у складу са Пословником Владе, ретко се дешава да се примедбе и сугестије заинтересоване јавности узимају у обзир и уграђују у текст нацрта. На крају, министарства у извештајима о спроведеним јавним расправама, по правилу, не образлажу на који начин су дате сугестије и разматрали предлоге и да ли су и у којој мери те сугестије и предлоге прихватили.

Због свега наведеног, без обзира што за то постоји правни оквир, од изузетне је важности да се и у пракси обезбеди учешће заинтересоване јавности у поступку припреме и израде прописа. Поред тога, поменуте измене Закона о Агенцији и пословника Народне скупштине и Владе ће имати смисла и дати свој ефекат, односно допринос отклањању ризика корупције у поступку израде прописа, једино уколико предлагачи прописа своје нове обавезе схвате на одговарајући начин, а не као још једну формалност.

3.4. Препоруке

- Поверити Агенцији да пропише и објави Методологију и обавезати предлагаче да примењују ову методологију приликом припреме прописа;
- Прописати да образложења предлога закона као свој обавезни елемент садрже анализу ризика корупције и обавезати Владу да нацрте закона и предлоге прописа доставља на мишљење Агенцији и да та мишљења прилаже уз предлоге закона Народној скупштини;
- Обезбедити обуку за примену Методологије представницима предлагача закона према плану који израђује и спроводи Агенција.

4. САРАДЊА СА ЦИВИЛНИМ ДРУШТВОМ

4.1. Законодавни оквир

Агенција сарађује са научним организацијама и организацијама цивилног друштва у спровођењу активности превенције корупције (одредба члана 5. Закона о Агенцији).

4.2. Значај

Цивилно друштво је један од стратешких партнера државе у борби против корупције и јачању друштвеног интегритета.

4.3. Кључни резултати

- Одржана је прва конференција са организацијама цивилног друштва под називом „Учешће организација цивилног друштва у борби против корупције“, у сарадњи са Канцеларијом за сарадњу са цивилним друштвом Владе Републике Србије;
- Израђене су и усвојене Смернице Агенције за борбу против корупције за сарадњу са организацијама цивилног друштва (ОЦД).

Смернице Агенције за борбу против корупције за сарадњу са организацијама цивилног друштва¹¹ усвојене су 16. јануара 2013. године. Смерницама су утврђени принципи, услови и поступак за остваривање сарадње са цивилним друштвом.

Агенција је, сарађујући са ОЦД примењивала принципе сарадње који проистичу из Кодекса добре праксе за учешће грађана у процесу доношења одлука, који је усвојен на конференцији међународних невладиних организација Савета Европе. Услови, критеријуми и поступак који су утврђени Смерницама произашли су из досадашње праксе сарадње, утврђених потреба ОЦД, донатора и Агенције.

Организована је прва конференција са организацијама цивилног друштва која је оцењена као јединствена, када је реч о сарадњи између антикорупцијских тела и цивилног друштва глобално.¹² Конференција под називом „Учешће организација цивилног друштва у борби против корупције“ организована је у сарадњи са Канцеларијом за сарадњу са цивилним друштвом Владе Републике Србије 12. јуна 2013. године. Циљ Конференције био је да кроз дијалог и размену искустава допринесе успостављању партнерства између државе и цивилног друштва.

¹¹ Смернице су доступне на: http://www.acas.rs/sr_cir/podizanje-antikorupcijske-svesti/833.html.

¹² Наиме, Слађана Тасева, међународни експерт из области борбе против корупције и чланица координационог одбора глобалне Коалиције цивилног друштва окупљене око Конвенције против корупције Уједињених нација, која је била говорник на Конференцији, нагласила је да је ово глобални пример добре праксе, те да је ова Конференција усамљени пример отвореног и искреног приступања сарадњи између државног органа и цивилног друштва у примени ове Конвенције.

Испитивање потреба ОЦД

Пре организовања Конференције, упућен је упитник на адресе више од 200 организација цивилног друштва широм Србије, без обзира на њихове примарне програмске делатности. Упитник је попунило 56 организација цивилног друштва (ОЦД). Овим упитником је од њих тражено да дају предлог за унапређење рада удружења (организације, неформалне групе) из области антикорупције, затим, да одговоре на питање која врста стручне подршке за борбу против корупције би им користила за квалитетнији рад организације/неформалне групе, као и да дају сугестију донаторима у вези са пружањем помоћи ОЦД ради адекватног укључивања у активности из области антикорупције. Према резултатима упитника ОЦД су 14 пута предложиле обуку као начин јачања капацитета организације, 10 пута формирање мреже и одржавање састанака, 2 пута израду планова интегритета организација, 6 пута бољу сарадњу са донаторима и институцијама, 4 пута транспарентнији рад ОЦД и државних органа (посебно при додели средстава), 4 пута боље информисање и по једном стабилно финансирање, имплементацију Архушке конвенције, лиценцирање ОЦД, веће ангажовање ОЦД у вези са проблемом корупције у здравству, интензивнији рад унутрашње контроле ОЦД, израду кодекса и 10 пута су били без предлога.

Током 2013. године, у складу са Смерницама Агенције за борбу против корупције за сарадњу са цивилним друштвом, пружено је 10 начелних подршки предлозима пројеката из области борбе против корупције.

Са седам организација цивилног друштва склопљен је споразум о сарадњи на пројектима, од чега је 5 сарадњи остварено: у четири случаја у виду учешћа Агенције у спровођењу едукативних активности (пројекти Иницијативе за демократско друштво из Београда, Фонда Центар за демократију из Београда, Центра за развој грађанског друштва ПРОТЕКТА из Ниша и Центра за развој младих активиста из Београда), а једна сарадња остварена је у виду пружања логистичке подршке пројектним активностима две партнерске омладинске организације (Омладински одбор за образовање и Иницијатива за друштвену одговорност из Београда). Две сарадње нису остварене јер пројектни предлози нису добили средства.

Током 2013. године настављена је раније започета сарадња са Бироом за друштвена истраживања (БиРОДИ). У склопу њихових пројектних активности, представник Одељења за едукације, кампање и сарадњу са цивилним друштвом учествовао је у пружању подршке активностима усмереним ка јачању капацитета Локалних антикорупцијских форума (ЛАФ). Представник Агенције био је и члан комисије за избор чланова ЛАФ у Граду Нишу.

Активности на пројектима у партнерству са три организације из 2012. године настављене су и током 2013. године.

Пројекат „Илустровани речник о корупцији“ који спроводи АНЕМ, у партнерству са Агенцијом (уз подршку Делегације ЕУ у Србији), чији је циљ да допринесе ефективнијој превенцији и борби против корупције кроз активно учешће грађана и медија у овом процесу, настављен је и током 2013. године, када су организоване обуке за новинаре који раде за медије који су чланови АНЕМ мреже.

У оквиру пројекта „Ефективни алат за смањење корупције“ Агенција је организовала тромесечно стажирање за 7 најбољих полазника курса који је Центар за нову политику организовао на Факултету политичких наука.

„Млади истраживач: ангажовање младих у Србији у борби против корупције уз помоћ истраживачког новинарства и друштвених медија“ чији је носилац УНДП у Србији, са циљем да се 9 студената журналистике (на дипломским, постдипломским студијама или који су дипломирали), оспособи да, кроз рад на конкретним случајевима корупције, примењују истраживачко новинарство користећи модерне медије – завршен је 31. октобра 2013. године.¹³

¹³ Више о пројекту на: http://www.rs.undp.org/content/serbia/en/home/operations/projects/democratic_governance/youth-sleuth--engaging-serbias-youth-to-fight-corruption-through/.

V. ПРЕДСТАВЉАЊЕ РАДА АГЕНЦИЈЕ У ЈАВНОСТИ

1. Значај

Обавештавањем грађана о активностима и резултатима рада Агенције обезбеђује се транспарентност у раду.

2. Кључни резултати

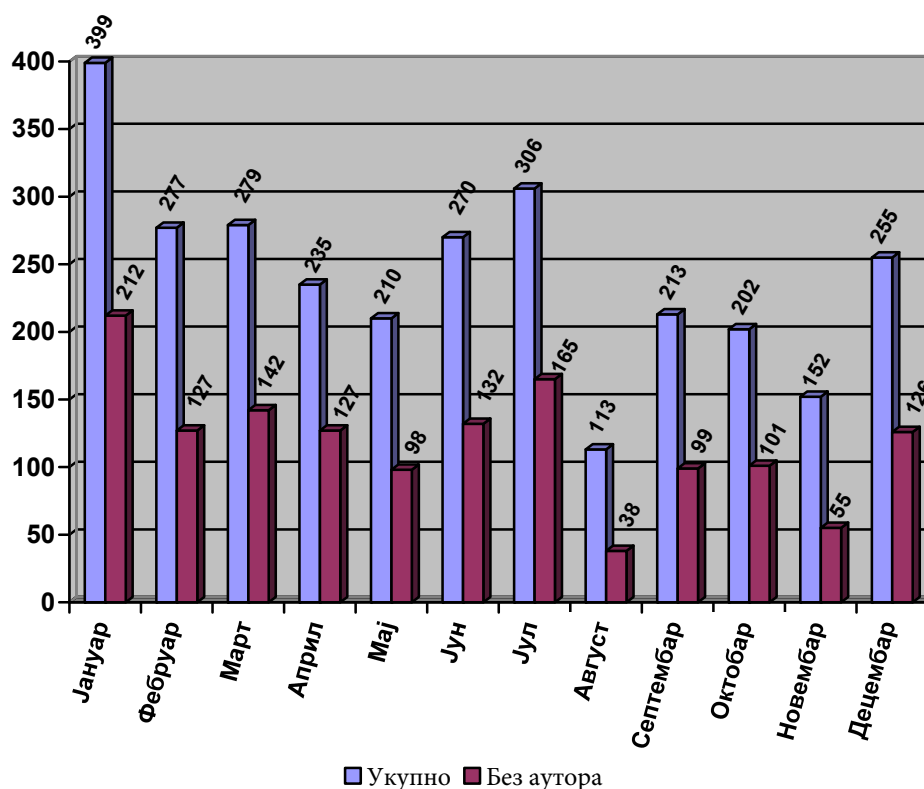
- Повећана је препознатљивост кроз редовно информисање грађана о активностима и резултатима рада Агенције;
- Унапређена је сарадња са медијима, организацијама цивилног друштва и корисницима друштвених мрежа;
- Успешно је реализована прва интегрисана антикорупцијска кампања у Србији.

Агенција у континуитету бележи раст препознатљивости и поверења код грађана што потврђује изразито повећање броја примљених представки.

У току 2013. године интензивнијом и стратешки испланираном комуникацијом Агенција је наставила да јача свест грађана о нужности изградње интегритета јавних функционера и интегритета институција. Фокусирана на редовно информисање грађана о активностима и резултатима у областима контроле финансирања редовног рада и изборних кампања политичких субјеката, контроле имовине и прихода јавних функционера, спречавања сукоба интереса јавних функционера, израде планова интегритета и едукација, Агенција је настојала да охрабри и подстакне грађане да се и сами активно укључе у борбу против корупције.

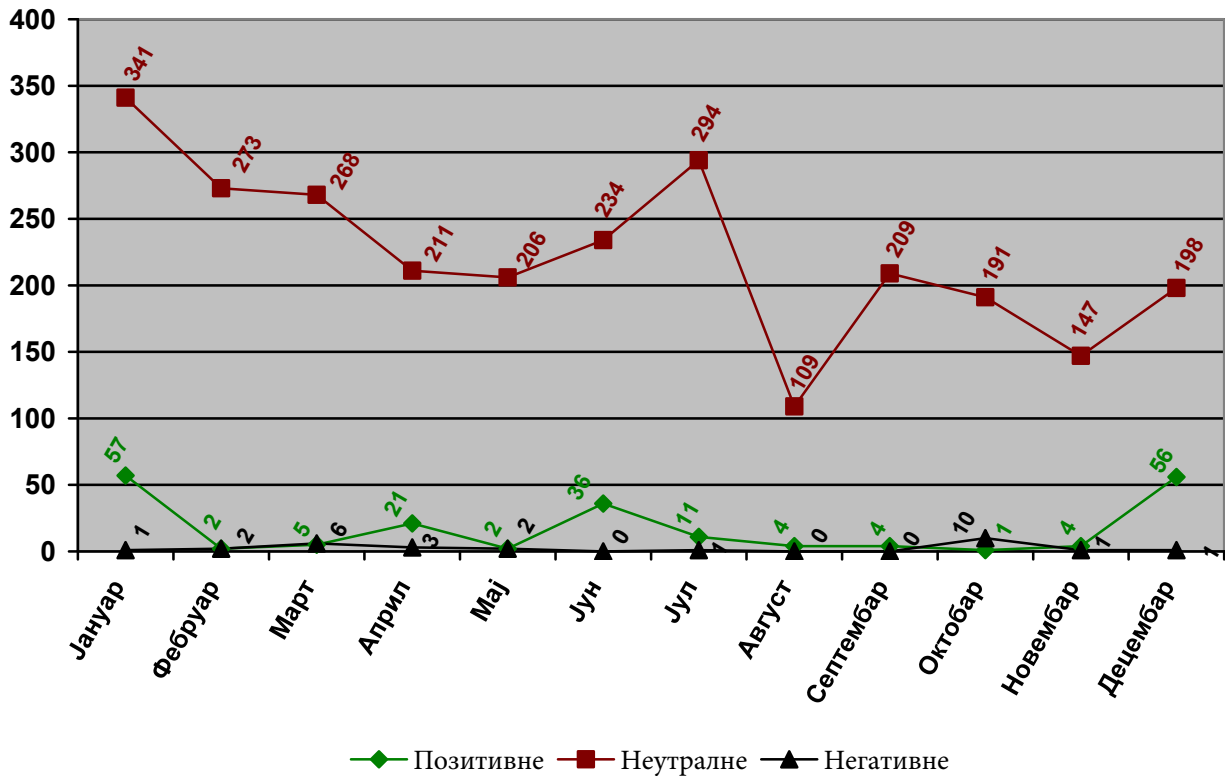
Истицање борбе против корупције као једног од приоритета Владе Републике Србије имало је за последицу да су се средства јавног информисања у 2013. години интензивније бавила овом темом. Забележен је раст броја медијских објава начелно посвећених корупцији, али и Агенцији (2.911).

Табела: Медијске објаве у 2013. години

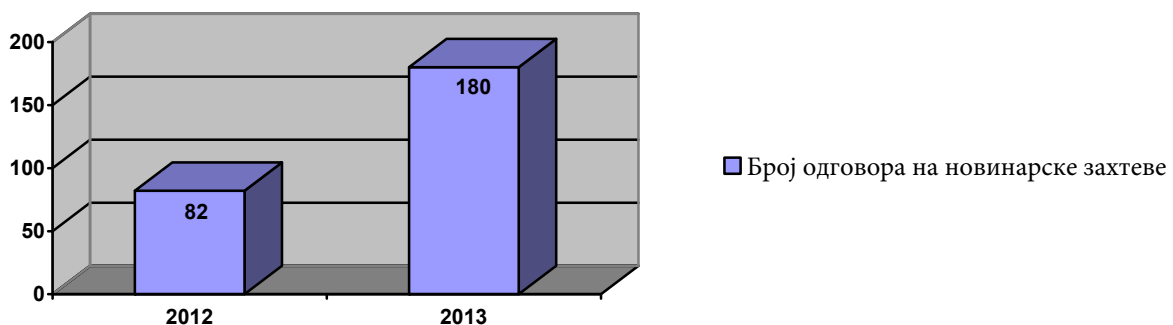
Неутралан тон извештавања у коме се преносе изјаве представника или саопштења Агенције преовладава у око 92 одсто медијских објава, позитивно је интонирано око 7 одсто, а један одсто медијских објава је негативно.

Табела: Тон медијских објава у 2013. години

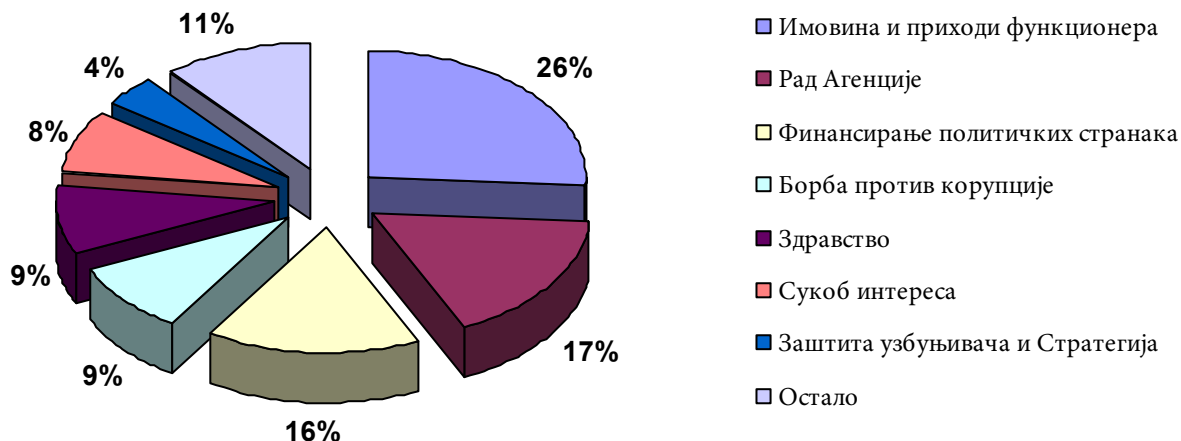

У извештајном периоду одговорено је на 180 новинарских захтева. У одговорима на захтеве Агенција је детаљније анализирана поједине надлежности, одговарала на питања о конкретним поступцима који се воде против јавних функционера и достављала на увид јавности одлуке и акте Агенције.

Агенција је примила 152 захтева за слободан приступ информацијама од јавног значаја од чега су новинари и уредници упутили 61 одсто, грађани 24 одсто, организације цивилног друштва 13 одсто, док је најмање захтева, два одсто, примљено од политичких субјеката.

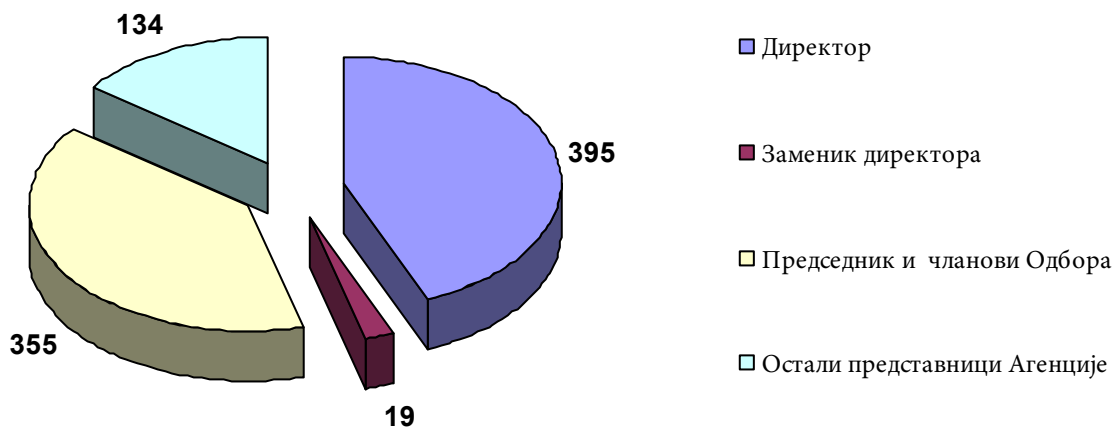
Највише интересовања медији су показали у вези са контролом извештаја о имовини и приходима функционера (26%), контролом финансирања политичких субјеката (16%), радом Агенције уопште (17%), борбом против корупције (9%) здравством (9%), сукобом интереса (8%), заштитом узбуњивача и израдом нове националне Стратегије за борбу против корупције (4%) и осталим темама (11%) које се односе на корупцију у школству, избор новог директора, заменика директора, чланове Одбора Агенције и друго.

Агенција је организовала две конференције које су тематски биле усмерене на представљање резултата истраживања Агенције о интегритету здравствених институција, односно судова из перспективе корисника њихових услуга.

Контроли извештаја трошкова изборних кампања и годишњих финансијских извештаја у 2013. години биле су посвећене две конференције – конференција одржана 31. маја у „Палати Србија“ и конференција у Дому Народне скупштине којом је обележен 9. децембар, Међународни дан борбе против корупције. Осим медија, резултати и уочене појаве представљене су и представницима органа јавне управе, политичких странака и група грађана, међународних организација и организација цивилног друштва.

У току 2013. године наведени или цитирани су: директор (395), заменик директора (19), председник и чланова Одбора (355) и остали представници Агенције (134).

3. Кампање

У оквиру ИПА пројекта који је финансирала Европска унија Агенција је успешно реализовала националну антикорупцијску кампању „Корупција нам краде будућност“¹⁴. Под слоганом „Проговорите. Ћутање о корупцији је њено одобравање!“ кампања је почела на друштвеним мрежама *Facebook* и *Twitter* 30. марта 2013. године и обухватала је интегрисану комуникацију са грађанима путем телевизије, радија, интернета, летака, постера и брошура. Телевизијски и радијски спотови емитовани су у „ударним“ терминима током априла и видело их је односно чуло 80 одсто грађана Србије. Како би се илустровала „цена“ корупције и њено прећуткивање, коју је у Србији веома тешко утврдити на потпуно егзактан начин, наведено је да сваке године корупција украде 350 школа, 500 километара путева или 7.500 медицинских апарата.¹⁵

На „Петом европском антикорупцијском тренингу“¹⁶ одржаном од 20. до 22. августа 2013. године у Љубљани Агенција је позвана да као пример добре праксе представи кампању и подели искуства са учесницима из других европских држава.

Удружење за тржишне комуникације Србије Агенцији и маркетиншкој агенцији *Draft FCB+Afirma* доделило је сребрно признање за друштвено одговорну кампању.

Агенција је и у 2013. години расписала конкурс поводом Међународног дана за борбу против корупције за ученике основних и средњих школа, студенте универзитета и наставнике на територији Републике Србије. На адресу Агенције стигло је 423 рада који су разврстани у четири категорије: ликовни рад/фотографија/плакат, литерарни рад, кратки филм и припрема часа на тему борба против корупције. Ученицима „Школе примењене уметности“ из Шапца додељене су посебне награде. Награде за млађи, средњи и старији узраст у свакој категорији уручили су Татјана Бабић, директор Агенције и Филип Вукша, грађански активиста. Изложба победничких радова организована је у „Палати Србија“.

4. Издавачка делатност

Побољшана свест јавности о значају и важности превентивних и контролних механизма Агенције постигнута је интензивнијом издавачком делатношћу. Агенција је у 2013. години објавила следеће публикације:

¹⁴ Креативни концепт осмислила је маркетиншка агенција *DraftFCB + Afirma*, видео спот режирао је Срдан Голубовић, а експерти за интегрисане комуникације биле су Ксенија Ренко и Јасмина Крстић Латиновић.

¹⁵ У одређивању цене корупције коришћени су: а) извештаји о јавним набавкама у Републици Србији коју објављује Управа за јавне набавке; б) процене рађене за земље ЕУ које приказују да вишак трошења по основу корупције чини око 20 одсто укупних вредности јавних набавки; в) медијске објаве да корупција у Србији „однесе“ годишње и до 800 милиона евра; г) оквирна процена трошкова за изградњу једне школе, једног километра аутопута односно набавке савременог медицинског апарата; д) подаци из истраживања перцепције грађана о корупцији; е) подаци о броју представки грађана када се обраћају Агенцији; е) податак Републичког завода за статистику да београдски регион има 290 школа; ж) податак ЈП „Путеви Србије“ да је мрежа аутопутева на којима се наплаћује путарина дугачка 498 километара и з) подаци из текста „Један скенер на 100.000 грађана“ (аутор: Б. Радивојевић, „Вечерње новости“ од 10.11.2012).

¹⁶ *European Anti-Corruption Training – EATC* реализује се у оквиру трилатералног пројекта Аустрије, Словачке и Словеније у који је укључено око 50 антикоруптивних институција, тужилаштва и органа са истражним овлашћењима.

- „Приручник за тренинг о интегритету“ (тираж 3.000);
- „Водич кроз праксу Агенције за борбу против корупције“ (тираж 1.000);
- „Контрола финансирања политичких субјеката – Годишњи финансијски извештаји за 2012. годину“ (тираж 500);
- „Годишњи извештај о раду Агенције за борбу против корупције за 2012. годину“ (тираж 100);
- „Извештај о спровођењу Националне стратегије за борбу против корупције и примену Акционог плана за примену Националне стратегије за борбу против корупције за 2012. годину“ на енглеском језику (тираж 100).

Све публикације доступне су у електронској форми на:

http://acas.rs/sr_cir/component/content/article/41/700.html.

5. Нови медији

На сајту Агенције www.acas.rs постављени су банери који воде до налога Агенције на друштвеним мрежама, што је значајно помогло у повезивању и омогућило лакшу комуникацију и већу препознатљивост Агенције на друштвеним мрежама.

У току 2013. године број објава је више од 700, а број „лајкова“ на Фејсбук повећао се са 1.073 (у 2012. години) на 2.600 у извештајном периоду.

На Твитеру Агенција је највише искористила предности ове друштвене мреже кроз брзо извештавање и размену мишљења као и праћења актуелности у реалном времену, посебно у току одржавања конференција и округлих столови. До краја 2013. године, број корисника који прате Агенцију попео се на 2.800.

Према подацима сајта <http://www.tvitni.me> који мери активност корисника, као и интеракцију на профилима, Твитер налог Агенције је међу десет најактивнијих налога државних институција у Србији.

У току 2013. на сајту су објављена 122 текста, од чега 46 саопштења за јавност.

The screenshot shows the website interface with the following content:

- Header:** Includes the European Union logo and the text "Пројекат финансира Европска унија". The Agency logo and name "АГЕНЦИЈА ЗА БОРБУ ПРОТИВ КОРУПЦИЈЕ" are also present.
- Navigation:** "НАСЛОВНА", "ВЕСТИ", "О НАМА", "АНКЕТА", "НАЈЧЕШЋА ПИТАЊА", "БЛОГ", "ПРИЈАВИ".
- Main Banner:** "Корупција у Србији сваке године украде 7500 медицинских апарата." with an image of a hospital room.
- News Section (ВЕСТИ):**
 - Title: "Омогућити несметан рад посматрача изборне..."
 - Date: четвртак 27.02.2014.
 - Text: "Поводом вербалних напада на посматраче и ометања њиховог рада Агенција за борбу против корупције упозорава политичке субјекте, њихове чланове и активисте да се рад посматрача Агенције не сме опструирати ни на један начин - физичким контактом, шиканирањем, вређањем, забраном фотографисања, заклањањем таблица возила и забраном приступа просторијама у којима политички..."
- Survey Section (АНКЕТА):**
 - Title: "Које области су у систему просвете..."
 - Date: среда 18.12.2013.
 - Figure: A pie chart showing the distribution of responses. The data is as follows:

Color	Percentage
Blue	67%
Green	11%
Red	4%
Yellow	15%
Purple	4%
- Blog Section (БЛОГ):**
 - Title: "Модел закона о узбуњивању и заштити..."
 - Date: понедељак 03.06.2013.
 - Text: "Модел закона о узбуњивању и заштити узбуњивача (2013), конципиран уз уважавање савремених упоредноправних решења, уређује поступак узбуњивања, заштиту од одмазде због узбуњивања, право узбуњивача на награду, обавезе органа и организација у вези са узбуњивањем и прописује санкције за повреде одредаба овог закона."
- Footer:** "© 2013 Агенција за борбу против корупције Царице Милице 1, 11000 Београд" and social media icons for Facebook and Twitter.

У поменутој кампањи активиран је микросајт www.prijavikorupciju.rs.

Грађани су добили нову могућност да попуњавањем *online* обрасца пријаве сумњу на корупцију. Агенција је овим путем примила укупно 203 пријаве.

VI. МЕЂУНАРОДНА САРАДЊА

1. Законодавни оквир

Агенција у сарадњи са надлежним државним органима прати међународну сарадњу у области борбе против корупције (члан 5. Закона о Агенцији).

2. Значај

Међународна сарадња има важну улогу у превенцији и сузбијању корупције с обзиром на чињеницу да корупција представља озбиљну претњу одрживом демократском, економском развоју и институционалној стабилности сваке земље.

3. Кључни резултати

- Агенција активно учествује у преговорима за пуноправно чланство у Европској унији (ЕУ) као један од чланова Преговарачке групе за Поглавље 23;
- Успостављен механизам координационих састанака државних институција у области међународне сарадње у борби против корупције.

4. Европске интеграције

У току 2013. године, Агенција је, као један од чланова Преговарачке групе за Поглавље 23, учествовала у припремним активностима за преговоре за пуноправно чланство у ЕУ, односно процесу тзв. скрининга (како експланаторног, тако и билатералног) – аналитичког прегледа и оцене усклађености националног законодавства државе кандидата са правним тековинама ЕУ, у оквиру којих је представљала национални законодавни оквир и предлоге за његову измену. На билатералном скринингу одржаном 10. децембра 2013. у Бриселу важећи нормативни оквир, везан за надлежности Агенције, препоруке Агенције за његово унапређење, као и резултате рада Агенције у претходној години, презентовала је директор Агенције Татјана Бабић.

5. Међуинституционална сарадња на националном нивоу

Агенција је организовала координационе састанке у области међународне сарадње у борби против корупције 19. септембра и 7. новембра 2013. године. Агенција је упознала представнике релевантних институција са улогом и активностима Агенције на међународном плану борбе против корупције, као и предстојећим обавезама из најзначајнијих антикорупцијских механизма, међу којима су надзор над спровођењем Конвенције УН против корупције, ГРЕКО и Мрежа за борбу против корупције ОЕЦД. Циљ оваквих састанака је и да се размене добре праксе и искуства институција у међународној сарадњи, али и да се унапреди евентуално заједничко иступање у том домену, посебно имајући у виду значај секторског приступа у превенцији и сузбијању корупције. На састанку одржаном у новембру 2013. године, ангажовани су међународни експерти који су учесницима састанка

приближили концепт система ревизије УН Конвенције против корупције са нагласком на ревизију поглавља II које се односи на превентивне мере, као и појединачне улоге надлежних институција у том процесу. Поред тога, институције су упознате са облашћу односно актуелним питањима на која се односи Четврти круг ГРЕКО евалуације који обухвата превенцију корупције у односу на посланике, судије и тужиоце, односно области сукоба интереса, пријаве имовине и прихода, као и етичке принципе и правила понашања. Агенција је национални координатор у ОЕЦД Мрежи за борбу против корупције. Поред представника државних органа у наведеној координацији међународних активности на пољу сузбијања корупције укључени су и народни посланици, који учествују у раду Глобалне организације парламентарца за борбу против корупције (ГОПАК), као и представници појединих организација цивилног друштва.

6. Међуинституционална сарадња на међународном нивоу

Агенција је успоставила сарадњу са Канцеларијом за сузбијање превара Каталоније, која је институционализована кроз потписани Протокол о сарадњи са Агенцијом. Документ предвиђа да потписнице, у складу са својим законима, међусобно сарађују у области превенције и борбе против корупције. Такође, представници Агенције били су заједно са представницима Управе за спречавање прања новца у посети и успоставили сарадњу са финансијском обавештајном службом Грчке.

7. Учешће у раду међународних институција за борбу против корупције

Активно учешће представника Агенције у саставу делегације Републике Србије у раду најважнијих међународних тела усмерених на борбу против корупције успешно је настављено у извештајном периоду кроз представљање резултата, размену добрих пракси и испуњавање обавеза које се односе на поједине међународне иницијативе. У том смислу, успостављен је континуитет учешћа у раду релевантних тела, међу којима су Уједињене нације (УН), ГРЕКО, ОЕЦД, ОЕБС, Европски партнери за борбу против корупције и Међународна антикорупцијска академија.

8. Пројекти и сарадња са донаторима

Поред активности на унапређењу апсорпционог капацитета и искуства Агенције у спровођењу пројеката усмерених на конкретне аспекте борбе против корупције, претходне године је успешно завршен пројекат финансиран из ИПА 2008 програма, као и пројекат који је подржало Министарство спољних послова Краљевине Норвешке.

Подршку спровођењу законских надлежности Агенције, без које би њено функционисање било значајно отежано, пружили су међународни партнери са којима је Агенција већ успоставила успешну сарадњу, међу којима су Делегација ЕУ у Републици Србији, Програм УН за развој (УНДП), Пројекат Америчке агенције за међународни развој (УСАИД) за реформу правосуђа и одговорну власт (ЈРГА), Организација за европску безбедност и сарадњу (ОЕБС).

Средином 2013. године одржан је састанак неформалне донаторске групе на којем су представљени приоритети у раду Агенције који би могли да се реализују посредством међународних пројеката. Састанком су председавали Делегација ЕУ и УНДП, а присуствовали су представници амбасада и међународних организација присутних у Београду.

9. Препреке у раду

- Још увек не постоји потпуно разумевање о значају координираног приступа, у смислу представљања и извештавања међународних антикорупцијских иницијатива које, у складу са Законом координира Агенција, што се огледа у недостављању одређених информација на захтев Агенције.

10. Препоруке

- Неопходно је унапређење међународне сарадње са другим институцијама које имају сличне надлежности у смислу директне размене информација;
- Унапредити међуинституционалну сарадњу и успоставити редовне координационе састанке о активностима међународне сарадње које државни органи предузимају на пољу борбе против корупције;
- Унапредити капацитете Агенције у домену управљања пројектима.

VII. ЈАЧАЊЕ КАПАЦИТЕТА АГЕНЦИЈЕ

1. Кључни резултати

- Обезбеђени су кадровски, материјално-финансијски и технички услови неопходни за функционисање Агенције.

2. Запослени

- У 2013. години спроведен је један јавни конкурс за пријем нових запослених на извршилачка радна места, на неодређено време. Конкурс је расписан и реализован у складу са Кадровским планом за 2012. годину, а од 6 оглашених места попуњено је 5.
- У децембру 2013. године започета је реализација конкурса који је објављен у „Службеном гласнику РС“, дневном листу „Данас“ и на званичној интернет презентацији Агенције за пријем осам извршилаца за рад на неодређено време.
- У циљу унапређења знања запослених, Агенцију су посетили и одржали стручне консултације са запосленима, поред осталих: Горан Клеменчич, председник словеначке Комисије за превенцију корупције и Лиса Клајн, ОЕБС експерт за контролу финансирања политичких активности.

3. Преглед запослених у Агенцији

структура запослених и ангажованих лица на дан 31.12.2012.			структура запослених и ангажованих лица на дан 31.12.2013.		
запослени на неодређено време	запослени на одређено време	ангажовани по уговору о делу и ППП уговору	запослени на неодређено време	запослени на одређено време	ангажовани по уговору о делу и ППП уговору
68	6	8	73	6	10

4. Библиотека

Агенција ради на организовању и развијању своје библиотеке. Библиотека Агенције броји 1.745 библиотечких јединица.

5. Информационе технологије

Током 2013. године:

- Извршена је миграција података на нове сервере;
- Унапређен је информациони систем;
- Израђен је пројектни задатак према чијим захтевима ће бити урађен апликативни софтвер за потребе праћења планова интегритета и праћења реализације Стратегије;
- Успостављена је сарадња у електронској размени података са Геодетским заводом, Агенцијом за привредне регистре и Централним регистром ХОВ;
- Инсталиран је и стављен у функцију софтвер за евиденцију уласка и изласка у зграду Агенције.

6. Финансијски извештај

(износи су исказани у хиљадама)

ек. клас.	Назив позиције у буџету	Приход (у РСД)	Расход (у РСД)	Неостварено (у РСД)
411	Плате за запослене	105.659	99.875	5.784
412	Социјални доприноси на зараде	18.741	17.867	874
413	Накнаде у натура, поклони за децу запослених	450	396	54
414	Социјална давања запосленима	2.200	1.547	653
415	Накнаде за превоз на посао	3.000	2.710	290
416	Награде запосленима и остали посебни расходи	282	281	1
421	Стални трошкови – услуге телефона, комуналне услуге, осигурање запослених, осигурање возила	10.200	8.561	1.639
422	Трошкови путовања у земљи и иностранству	2.776	2.271	505
423	Услуге по уговору – укупно	32.237	32.094	143
423	Услуге одржавања софтвера		4.338	
423	Услуге по уговору – накнаде члановима Одбора		12.771	
423	Уговори о делу		13.586	
423	Остале услуге		1.399	
425	Текуће поправке и одржавање	1.000	833	167
426	Материјал – канцеларијски материјал, стручна литература	2.470	2.275	195
482	Порези, обавезне таксе и казне	5.120	5.120	0
483	Новчане казне и пенали по решењу судова	535	151	384
511	Зграде и грађевински објекти	175	0	175
512	Машине и опрема	750	474	276
УКУПНО:		185.595	174.454	11.141

*Извор финансирања 01- Буџет РС

(износи су исказани у хиљадама)

ек. клас.	Назив позиције у буџету	Приход (у РСД)	Расход (у РСД)	Неостварено (у РСД)
421	Стални трошкови – услуге телефона, комуналне услуге, осигурање запослених, осигурање возила	175	145	30
422	Трошкови путовања у земљи и иностранству	1.800	1.116	684
423	Услуге по уговору – укупно	8.042	6.902	1.140
423	Уговори о делу		6.203	
423	Уговори о делу – остале услуге		699	
426	Материјал	350	0	350
УКУПНО:		10.367	8.163	2.204

*Преглед утрошених средстава за период од 1. јануара до 31. децембра 2013. године из донација

Од тога: Извор финансирања 05 – Из донација иностраних земаља у износу од РСД приход – 8.825.000,00;

Извор финансирања 15 – Неутрошена средства из донација из претходне године у износу од РСД 1.542.000,00.

7. Јавне набавке

У 2013. години Агенција се определила да спровођење јавних набавки повери Управи за заједничке послове републичких органа у складу са Законом о јавним набавкама.

Прва јавна набавка била је мале вредности „Услуге одржавања и развоја пословног софтвера Агенције за борбу против корупције“ – процењена вредност 1.900.000,00 динара без ПДВ;

Друга јавна набавка мале вредности „Набавка тонера за штампаче за потребе Агенције за борбу против корупције“ – процењена вредност 500.000,00 динара без ПДВ;

Трећа јавна набавка мале вредности „Услуге миграције података и одржавања рачунарске опреме и мреже за потребе Агенције за борбу против корупције“ – процењена вредност 3.400.000,00 динара без ПДВ.

